

«Норуот
күүһэ —
көмүөл
күүһэ!»

ЭНГСИЭЛИ

2012 сыл
Алтынны
27 күнэ
Субуота №141-142
(10734)

1935 сыл алтынны 5
күнүгэр төрүттэммитэ

Нам улууһун хаһыата

1996, 2005, 2009 сылларга
«Сыл бастын хаһыата»

Хайдах олордугут,
ыаллар?

ҮӨДЭЙГЭ — КЭРЭ ОСКУОЛА

Алтынны 14 күнүнээҕи нэһилиэк баһылыгы уонна депутаттарын быыбарыгар уопсайа 68% куоластаатылар. Түмүккэ элбэх куолаһынан баһыян С.В. Ядреев 83,2% норуот итэҕэлигэ ылан, нэһилиэк баһылыгынан талыллына. 15 депутат икки учуругунан талыллан Үөдэй чэчири сайдарын туһугар бири киһи курдук күүстээх үлэни ытталлара эрэйиллэр.

Бу дьыл алтынны ыа кырдыаҕастар нэдиэлэлэринэн саҕаланна. Сыл ахсын буоларын курдук араас тэрээһиннэр былааннаахтык ытыллаллар. Декада устата оскуола оҕолоро тимуровскай үлэҕэ тыл, үлэ ветераннарыгар көмө оҕордулар. Нэһилиэккэ билинни туругунан 15 тыл ветерана, икки аҕа саастаах Герой ийэлэр, бири Чурапчы көһүүтүн кыттыылааҕа олохсуйан ололорлор. Бу ытыктанар дьоммутугар ыччат түмсүүтэ мас ордон үөрүүлэрин үксэттилэр. Оскуола кыра кылаас оҕолоро, ветераннар сэбиэттэрин кытта дьиэнэн кэрийэн кэнсиэр көрдөрдүлэр, сэмэй бэлэхтэрин туттардылар. Нэһилиэк баанньыгар 50% чэпчэти көрүлүннэ.

Ийэ нэдиэлэтигэр түөрт оҕо ийэтэ Екатерина Сорокумова улуустааҕы «Далбар Хотун» күрэххэ кыайыылаабынан тахсан, анал сертификаттынан наҕараадаланна. «Ийэм нарын мичээрэ» оскуола, детсад оҕолоругар аналлаах уруһуй уонна өйтөн суруйуу күрэхэ ытытылынна. «Тирэх» эр дьон сүбэтэ, ыччат, сынныалан дьиэтин тэрийиилэринэн күн-күбэй ийэлэргэ аналлаах дьоро киһэ буолан ааста.

З.П. Саввин аатынан Үөдэй орто оскуола быйыл ЮНЕСКО акция тэрийиитинэн «Красивая школа» международной күрэххэ кыттан үһүс миэстэни ылбытын туһулуур эвэрдэ докумуону киһини үөрэтэр институту директора, «Народное образование Якутии» сурунаал редактора Раиса Егоровна Тимофеева, Александра Егоровна Михайлова үөрүүлэх быһыыга-майгыга туттардылар, оскуола коллективин кытта көрсүһүү тэрийэн ытыттылар.

Нэһилиэк культурнай-спортивной саалата тутуллан үлэҕэ кириэрэ турар. Олох-дьаһах коммуналнай хаһаайыстыба үлэһиттэрэ итиитин киллэрдилэр. Уота тардылынаҕа субуотунньук көмөтүнэн ис өттүнээҕи ытархай үлэлэр ытытылаары тураллар. Онтон саҕа оскуола тутуутун «Адезия» тэрилтэ прораба Попов Николай Степанович иилээн-саҕалаан, билигин уонча киһиттэн састааптаах биригээдэ үлэли сылдьар. «Эрэл» ТХПК олохтоох саҕа үүт субуотун тутан бүтэрэн үлэҕэ киллэрэн эрэр.

Алтынны 24 күнүгэр Иван Ионович Дьячковский — Кыталык Уйбаан, идэтинэн физик учуутал, айанныт, кыталыктары үөрэтээчи, спортсмен, суруйааччы, фотограф, поэт, композитор, орнитолог, историк, нэһилиэнньэни уонна оскуола оҕолорун кытта сэргэх көрсүһүү ытытта.

Е.А. ЭВЕРСТОВА, Үөдэй

Кыргызстанга М.К. Аммосов пааматынныгыгын туруоруу үлэтэ саҕаланна

Кыргызстантан Ил Түмэн вице-спикерэ Александр Жирков биллэрбитинэн алтынны 24 күнүгэр Кыргызстан киин куоратыгар Бишкеккэ саха норуотун чулуу уола М.К. Аммосов пааматынныгыгын туруоруу үлэтэ саҕаланна.

М.К. Аммосов пааматынныгыга Бишкек куорат киинигэр Чингиз Айтматов аатынан Дубовой паркаҕа туруоруллуоҕа. Мантан 200-чэ хаамылаах сиргэ турар Киргизскэй ССР Үрдүкү Сэбиэтин урукку дьиэтин балконуттан 1937 сыллаахха сэттинни 7 күнүгэр М.К. Аммосов Бишкек олохтоохторун демонстрациятыгар бүтэһигин тыл эппитэ. Пааматыннык туруохтаах сиригэр Александр Жирков М.К. Аммосов төрөөбүт дойдуттан аҕалыт буорун уурда уонна бу сиртэн буор ылан М.К. Аммосов төрөөбүт алааһыгар аҕалыаҕа.

Бишкеккэ Ил Түмэн вице-спикерэ Кыргызстан Республикатын саҕа аһаҕыт Правительствотун Бэрэссэдээтэлин солбууааччы Камилла Талиеваны, Кыргызстан Правительствотун аппараатын салайааччытын бастакы солбу-

йааччыта Оханбай Бахтыгуловы, культура министри Ибрагим Жунусовы уонна Бишкек куорат мэрин Иса Омуркуловы кытта Кыргызстанга М.К. Аммосов пааматынныгыгын туруоруу итинэн оһуоха аналлаах официальной уонна культурнай тэрээһиннэр туһунан Кыргызстан Правительствотун уонна куорат мэрийэтин дьаһалларын хаттаан биригэртэрдэ.

Пааматыннык автора скульптор Тургунбай Садыков этэринэн, М.К. Аммосов пааматынныгыгын туруоруу үлэтэ сэттинни ортотун диэки бүтүөҕэ. Саҕа сөбүлэһии быһыытынан Кыргызстанга М.К. Аммосов 115 сааһыгар аналлаах тэрээһиннэргэ Саха Республикатын официальной уонна культурнай делегацията ахсынны саҕа-тыгар барыаҕа.

Ил Түмэн пресс-сулууспата

Улуус нэһиликтэригэр

«Искра нэһилиэгэ» МТ дьаһалтатын баһылыгар 4 кандидат турбуттан саамай эвэрдэ Абрамов Петр Васильевич 61 куолаһы ылан баһылыгынан талыллына. Быыбар кэнниттэн «Искра нэһилиэгэ» МТ баһылыгар кандидат Скрыбыкина Розалия Николаевна көрсөн кэпсэттим, санаабын иһиттим, ону эһиэхэ тиэрдэбин.

— Розалия Николаевна, буолан ааспыт быыбар кэнниттэн бэйэҥ санааҕын, олоххо көрүүлэриҥ, баһаалыста, кэпсээ эр?

— Быйыл сэргэх, эрэннэрииллэх быыбар буолан ааста, хайа да дьыллардааҕар. Биһиги 4 кандидаттан Абрамов Петр Васильевич элбэх дьон эрэлин ылан, кыайан баһылыгынан талыллына. Киһиэхэ агитациялы улуус баһылыга Ильин А.И. солбууааччыта Слепцов Н.В., араас кыахтаах тэрилтэлэртэн, министрствоттан тийэ кэлэ сырыттылар, элбэҕи эрэннэрдилэр. Оскуола аһылыгытыгар саҕа массьына биэриэх буоллулар. П.В. Абрамов талылар түгэнигэр көмөлөһүөхпүт, өйүөхпүт дьон тылларын биэрдилэр. Онон Петр Васильевич талылыгытыгар дьон бары, ол иһигэр мин, тус бэйэм, эмиз олус үөрдүм. Төрөөбүт дойдум олоҕо сайдыа, инники кэскилэ түстэниэ дьон.

— Инники үлэһэбит баһылык Елена Ильинична Николаева үлэтин-хамнаһын хайдах сыаналыгыҥ?

— Елена Ильинична маладьыас, 5 сыл баһылыктаан олоһор кэмигэр олус элбэҕи оҕордо. Улуус дьаһалтата киһини эмиз өйөөтө. Инньэ гынан, тутуу бөҕөтө барда. ФАП, хонтуора дьэһэлэрэ тутулунулар, ыалга барытыгар гаас киирдэ, элбэх ыалга субсидия — көмө быһыытынан киирдэ, бу барыта элбэх үлэ түмүгэ. 11 кылаастаах оскуола анара тутуллан оҕолор онно үөрэнээри үөрэллэр. Оскуола аһылыктаа барыта түһэн турар. Хойоноҕо дьэ-уот, титиик тутан сайылыктарыгар иккис сайыннарын сайылаатылар. Нам — Искра суола өрөмүөннэннэ, буор-кумах кутулунна, аны гравий кутул-

КИҢИ ҮӨРЭР

лара хаалла. Күрэн Ат собуруу өттүгэр баар үүт собуотугар дьон үүт туттаралларыгар саас, эбэтэр ардахтар күөскэ түстэхтэринэ олус эрэйдэнэллэр, биэдэрэлээх үүттэрин тутан баран биэрэстэлээх сиринэн, ойуурунан кытта бараллара. Билигин бөһүөлөк ортотунан суол оҕоһуллан дьон үүт туттаралларыгар эрэйдэмэттэр. Онон Елена Ильинична дьахтар салайааччы холугар олус элбэх үлэни оҕордо дьон сыаналыбын.

— Саҕа талылыгыт баһылыкка туту этиэн, сүбэлэиң этэй?

— Петр Васильевичи талылыгытынан эвэрдэлээн туран инникитин үлэтигэр туһаннын дьон бэйэм программабыттан сүбэ-саргы биэриэхпин баҕарабын.

Билигин оскуолаҕа, баһылыга үлэли сылдьар медперсонал, учууталлар сорохторо ыалга, сорохторо урукку совхоз квартираларыгар олороллор. Кинилэргэ анаан 8 квартиралар дьэ тутуллуон, 11 кылаастаах оскуола ситэриллиэн наада. Эргэ оскуола дьэһэтин сэрэн көтүрэн маһын матырыйаалын туһанан интернат дьэ оҕоруохха сөп. Чуҕастааҕы нэһиликтэртэн уонна «Ойон-Эбэ», «Ынах-өлүт» уочастактарыттан оҕолор кэлэн интернакка олорон оскуолаҕа үөрэниэ этилэр. Үлэ да миэстэҕэ тахсыа этэ. Ыччаттарга спорт-саала тутуллара буоллар оҕолор дьарыктанан, аралдьыйан абырына этилэр.

— Иһэр уу суоҕуттан нэһилиэнньэ сылын аайы эрэйдэнэр, онно эң туох санаалааххың?

— Искрам дьон-сэргэтэ олус түмсүүлээхтэр. Ол курдук «Бириһиһыл Россия» партияга ааспыт сылга куластааннар саҕа водовоз массьыналанылар. Ити Харай уута өрүс уутунаагар дьикти ыраас, дьэнкир, иһэргэ миннигэс. Онон Искра — Чэйдээх — Харай суолугар саас эрдэттэн субуотунуһуктары тэрийэн, элбэх дьону, техниканы туруоран, үлэни күөскэ тэрийдэхтэринэ кыаллыа этэ. Суол оҕоһулуннаҕына, онтон уу баһыллан дьон-сэргэ эрэйдэниэ суоҕа. Атын нэһиликтэргэ барытыгар уу ситимэ тардылынна. Искраҕа эрэ суох, онон Искраҕа да

онорорго уолдьаста дии саныыбын. Оччово дьон сайынны оһуруот, сибэки арааһын олоһуо этилэр.

Уопсайынан, саҕа киһитэ тиэргэнигэр ыраах тэйбэт. Биһиги нэһилиэк, атын нэһиликтэргэ тэгнээтэххэ, быбардааччытын ахаана уларыйбат, улахан көһөн барыы суох. Билигин гаас ситимэ тардыллан дьон олоһор, үлэлиир усулуобуйалара баар. Тьа хаһаайыстыбатын специалиһа бу олоһун быһыытынан Искраҕа сүөһү боруодата уларыйбакка уруурҕаһан сүөһү-ас кэхтэр балаһыанньата баарыттан дьиксинэбин. Онон инникитин манна атын боруода, эбэтэр саҕа боруодата сүөһүлэри таһааран кыстык фермалары сөргүтөр наадалааһын этэбин. Билигин алаастарга элбэх сүөһү мэччийбэт буолан алаастар сэтэһэннэлэр, дуһа да үүннэ, от хаачыстыбата мөлтөөтө. Аны быйыл күөлүлэри хайыарар кутталланылар. Онон инникитин дьон икки ардыларыгар хоруу хаһылан, мелиоративнай үлэлэр ытытылларан буоллар дьон баҕа санаалаахпын.

Түгэнинэн туһанан, Нам селуугар «Ленскэй нэһилиэк» МТ баһылыгынан талылыгыт Новгородов Андрей Григорьевичи эвэрдэлибин, үлэлиэ дьон эрэнэбин. «Айылҕаны харыстыаха» дьон ынгырытыгын сэргийибин. Бу өбүгэлэри «Бүлгүттээх» сыһытыттан сыбаалканы көһөрөн, аартык суолтан ыраах, ойуур иһигэр оҕортороругар көрдөһөбүн. Улуус салалтата көмөлөһүө дьон эрэнэбин. Саҕа талылыгыт баһылыктарга дьон-сэргэ көмөлөһүөхтэрэ. Агитация бириэмэтигэр эрэннэриилэр таах тылга эрэ хаалыахтара суоҕа, чачы дьыаланан көмө, өйбүл баар буолуо дьон эрэнэбин.

Бу быыбарга мин кандидатурабын өйөөбүт, көмөлөспүт улуус ветераннарын сэбиэтигэр Баишев Н.Н. уонна халбаҥнаабат дьомторбор, миэхэ быыбардаабыт дьоммор махтанабын. Барыларыгар доруобай, чөл, дьоллоох олоһу баҕарабын, — дьон кэпсээннээх Розалия Николаевна.

М.М. БЯСТИНОВА,
Нам с.

ТУОХ? ХАННА? ХАҺАН?

Киин балыыһа
сонуннарыттан

Алтынны 25 күнүттэн Граф Бизэргэр лицей студенттарыгар профосмотр саҕаланна.

Хатырыкка тутулдуохтаах саҕа участкай балыыһа сваятын бэрэбиэргэли доруобуйа харыстабылын министерствотун үлэһиттэрэ, транспортнай компания уонна подрядчик тэрилтэтин бэрэстэбиитэллэрэ кэлэн бардылар.

Туоһулуур — сыппара! Ааспыт нэдиэлэ устата:

поликлиникаҕа приема сырыттылар — 1750 ыарыһах;
«Суһал көмөҕө» — 244 ынгыры кирирдэ;
родильнай отделениеҕа — 9 оҕо (5 уол, 4 кыыс) күн сирин көрдө;
хирургическай отделениеҕа — 10 (7 былаанамыт + 3 суһал) операция оҕоһулунна.

ОРВИ-нан ыалдьы билигин да көбүрээбэт. Вакцинация оҕоһуллуута салданан бара турар да, тэрилтэ салайааччылары бэйэлэрин үлэһиттэрин вакцинацияҕа ыталаһынар бастар мөлтөх. Өссө төгүл үлэһиттэригит доруобуйаларын туһугар кыһалларгытыгар ынгырабыт.

Салбаҥна медик олох суоһунан, онтон Үөдэйгэ, Партизанга, Көбөкөнгө быраас эрэ баарынан, мань таһынан Искраҕа, Граф Бизэргэр фельдшердэр тийбэттэринэн доруобуйа харыстабылын министерствотыгар эбии сайаапка оҕоһулунна. Медиктэр тийбэттэрэ үлэҕэ ыарахаттары үөскэтэр.

М.Е. ТРАПЕЗНИКОВА

СЪЕМКА СВАДЕБ И ТОРЖЕСТВ!

Желаете запечатлеть семейные торжества, свадьбы, юбилеи? Нет ничего проще — позвоните по телефону 42-9-48, 89243660623, 89141077316.

Мы приедем и по вашему желанию качественно, профессионально снимем на видео и фото с отличными оформлением. Также принимаем заказы на имидж-фильмы, музыкальные клипы, семейное фотографирование на дому, перевод из видеокассет на цифровые носители, монтаж и запись частных видеосъемок.

ИП "Замятин А.Т."

ЫТЫКТАБЫЛЛААХ УЛУУС ОЛОХТООХТОРО!

Мэлдьи ыраас ууну биһигиттэн атыылаһаахха сөп. Ону таһынан атыыга бааллар механической помпалар, электрической кулердар. Сакааһынан аҕалабыт. Кирдээх, саһарбыт уонна хайдыылаах баллоннары төттөрү ылбаһыт.

Аппааны бөһ., Лена уул. 16-та. Дьэһэ илдэн биэрэбит.

Тел. 8914-300-11-70,
8924-873-73-11 уонна 23-3-21.
ЫРААС УУНУ ИБИЭН —
ЧӨЛ ТУРУКТАНЫАН!

Чугдаарар чуорааннар

Мин аатым Тихонова Дуня, Хамафатта саха-француз лицейин 8-с кылааһын үөрэнээччитэбин. Күһүөрү сайын атырдыах ыйын 16 күнүттэн 30 күнүгэр диэри Кытайга баран сынньанан кэллим. Кытай наһаа ыраас сир эбит. 3 куоракка сырыттыбыт: Харбин, Пекин уонна Далянь. Харбинга экскурсиялаан, күүлэйдээн баран киэһэ поеһынан түүннэри айаанан, сарсыарда сэттэ ааһыта Пекин куоракка тийибиппит. Пекингэ

КЫТ АЙГА СЫНЬ АННАМ
экскурсиялаабыппыт, фабрикаларыгар, ресторанныгар, пааркаларыгар, киэһэлик циркэлэригэр сылдыбыппыт. Онтон киэһэ гостиницаларыгар хоммуспут. Сарсыарда эрдэ туран эмиэ куоракптын көрө-истэ барбыппыт. Эбиэт иннинэ Улуу Китайскай стенаҕа тахсыбыппыт, онно мин үһүс эрэ этээһигэр тахсан баран төннүбүтүм. Атыттар бүтэһик этээһигэр диэри тахсыбыттара. Киэһэ аҕыска эмиэ поезпытынан Даляньга барбыппыт уонна сарсыарда сэттэ ааһыта тийибиппит. Онно тийиэн экскурсиялаабыппыт икки чааска диэри. Онтон гостиницаҕа кирибиппит. Биһиги хоспугар иккилии буолан олорбуппун. Сылаас күннэр буоллахтарына муораҕа сөтүөлүү барааччыбыт. Онно үчүгэйэ диэн долгуннаах буолааччы уонна саамай сөбүлээбиппит диэн «поющий фонтан» буолар. Ол фонтан уунан ыһар. Бастагы сылдыр куммүгүгэр бары инчэйиэхпитигэр диэри сылдырбыппыт уонна автобуска туран айааннабыппыт. Инчэйи буоламмыт олорорбугун боппугутара. Мин Кытайы олуһун диэн сөбүлээтим. Илдэ сылдыбыт учууталбар Мария Ивановна махтанабын. Баҕарабын ыраас халлааны, күнүгүт чабылыгы тыктын.

Бэлиэ түгэн

Алтынны 12 күнүгэр Нам начальнай оскуолатыгар ийэлэргэ анаан «Ырыа алыптаах киэһэтэ» буолан ааста. Бу киэһэ элбэх оҕолоох күн күбэй ийэлэри чистээһинтэн саҕаланна. Игирэ

ЫРЫА АЛЫПТААХ КИЭҺЭТИГЭР

оҕолордоох уонна түөрт-биэс оҕолоох эдэркээн ийэлэр оскуола аатыттан бэлэх тутан үөрдүлэр. Биэчэр чэрчитинэн караоке-ырыа конкурстар, киинэ музыкалыгыгар викториналар музыкалыгыгар урукку кэм артыгыстарын, ырыаһыттарын таайыгыгар күрэх ытылыһына. Ийэлэр, эбэлэр кылаастарынан ансамбль ырыатын толорууга көхтөөхтүк кытынылар, кэрэ кулаастаах ийэлэр соҕотохтуу ыллааннар бу киэһэни олус кизгэттилэр. Оскуола үлэһиттэрэ уостан түспэт ырыаларга попуринын аныгылыгы «Битва хоров» биэри күүрдү толорбугуттара сэргэхтик көхүнү. Биэчэр кытылылаахтара «flash mob» үгкүүлээн сүргэлэрэ көтөүлүннэ. Бу ырааһынныкка «Гер-балайф», «Глорион», «Мейтан»

По велению сердца

Я пришла работать сестрой-воспитателем в дневные ясли (ныне МБДОУ № 4 «Чэчир») в 1971 году. В коллективе большинство по национальности были русскими. Заведующей работала Петровская Александра Георгиевна, медицинскими

ВСПОМИНАЯ ДРУЖНЫЙ КОЛЛЕКТИВ...

работниками – Попова Матрена Иннокентьевна, Курамшина Мила, Копылова Александра Анатольевна. Они всегда составляли разнообразное меню и всегда говорили детям: «Витамины! Витамины!» Поварами были Керги Надежда Вячеславовна и Усова Анна Александровна. Готовили целыми ведрами салаты, вкусные котлеты. Арбатскай Елизавета Васильевна всегда доброджелательная, всех нас молодых называла «дочками». Саввина Анна Иннокентьевна относилась к детям с любовью, никогда не повышала голос на детей. 3-4-летние дети очень радовались, когда она приходила на работу. Попова Луиза Аркадьевна пришла работать совсем молодой, была старательной и ответственной. Калугина Любовь Яковлевна и Дергунова Алла организовывали веселые вечера с плясками и частушками, меня это очень поражаало. Орешкова Раиса Сулеймановна выпускала интересные газеты с разными шутками и анекдотами. Ильина Александра Николаевна хозяйственная, внимательная к детям, всем нам поднимала настроение своими шутками. Завхозом работала Трапезникова Мария Петровна,

фирмалар кыттыны ыллылар. Нам сэлиэннэтин бастын оҕурутчута Л.П. Решетникова оҕурут аһын үүннэригэр харайыгыга, кэнсиэрбэлээһингэ сүбэ-ама биэрдэ. Россия почтатын бэрэстэбиитэлэ Н.К. Колосов

ва чэпчэтиллэх сурутуу ыытта. Улуус библиотекатын сүрүннүүр специалиһа Р.П. Атласова дыһаталарга аналлаах сурунааллар быыстапкаларын оҕордо.

Оскуола көрүүдөрүгэр уран тарбахтаах ийэлэр оһоһуктары, араас коллекцияларын быыстапката тэрилиннэ. Ийэлэр хаартыскаларыттан вернисаж оһоһуллан дьон болдомтотун тарта.

Бу дьоро сынньалан киэһэтин оскуола директоры ийэр үлэҕэ солбуяааччы А.И. Ядрихинская, социальной педагог С.В. Юшкова иилээн-саҕалаан ыыттылар. Ийэлэр, эбэлэр бу киэһэтэн дуоһуйа сынньанан, астынан тарҕастылар.

А.А. МАТВЕЕВА, педагогический үлэ ветерана

после нее Нартахова Екатерина Николаевна. Они обе воплощали свои идеи в планах по хозяйству.

Много лет проработали в нашем детском саду Анна Александровна Наумова, отличник дошкольного образования Сидорова Татьяна Васильевна, врач-терапевт Рожина Мария Николаевна, старшая медсестра высшей категории Зулетова Елена Алексеевна, которая всегда угощала своими вкусными заготовками, внедрила в свою работу профилактику методом «Су Джок». По сей день незаменимым охранником работает Сивцев Павел Петрович.

В 1978-1980 гг. заведующей была назначена Зайцева Раиса Гаврильевна, в 1980-1985 гг. – Федорова Римма Васильевна, в 1985-1996 гг. – Тарбахова Антонина Семеновна. Мы боролись за звание коллектива коммунистического труда. В те времена большинство из нас стали ударниками коммунистического труда. Из нашего коллектива вышло много воспитателей, учителей, медработников, заведующих. С 1996 года по настоящее время заведующей работает Охлопкова Ирина Васильевна. Сейчас в нашем коллективе много молодых, перспективных работников.

Всех ветеранов нашего коллектива сердечно поздравляю с прошедшим Днем пожилых людей! Желаю вам жизнерадостного настроения, семейного счастья, крепкого здоровья и долгих лет жизни!
Е.Н. НОГОВИЦЫНА, с. Намцы

«ВИКТОРИЯ» ЛААБЫРГА

Быйыл сайын от ыйын 5 күнүттэн 20-гэр диэри физико-математической хайысхалаах «Виктория» лаабырга Нам 2-с орто оскуолатын базатыгар сырыттым. Салайааччынан Нам гимназиятын математикаҕа учуутала, Саха республикатын үөрэҕиритин туйгуна Светлана Дмитриевна, иитэччилэринэн Хамафатта саха-французскай лицей физикаҕа учуутала Татьяна Дмитриевна, Нам гимназиятын английскай тыл учуутала Людмила Николаевна, ЯПИ 4-с курсун студена Надежда Михайловна үлэлээтилэр.

Биһиги барыта 30 оҕо, «Улыбка», «Ураанхай», «Мандарин» диэн ааттардаах 3 хамаандаҕа арахан сырыттыбыт. Хамаандаларбыт аатын оҕолор бэйэбит талан ылбыппыт. Мин кирибит

хамаандам «Мандарин» диэн буолбута.

Күннээҕи режимит — сарсыарда 9 чаастан эбиэккэ диэри математиканан, омук тылынан, физиканан дьарыктаммыппыт, оттон эбиэккэ «Сандалы» остолобуойга баран минньигэстик аһааччыбыт, эбиэттэн киэһэ көрдөөх-нардаах оонһуулар, викториналар, конкурстар, КВН, спортивной күрэхтэһиилэр, матбой, хамаандаларынан киирсии буолара.

Саамай астыммытым Граф Биэрэгэр тийиэн анал сөтүөлүүрү миэстэҕэ хамаанданан харбааһынна, сүүрүүгэ күрэхтэспиппитин, «Дети Азии» норуоттар икки ардыларынааҕы оонһуулар түмүктэниилэригэр куоракка киирэн көрөн-истэн, сэгээрэн, куорат устун

күүлэйдээн олус үчүгэйдик сынньанан тахсыбыппытын.

Лаабырбыт сабыллыгыгар хамаандаларынан театризованнай миниатюра оонһоон көрдөрбүппүт олус үөрүүлээх-көтүүлээх буолбута. Мин бу лаабырга иккиһин сынньаным, урут бэһис кылааһы бүтэрэн баран сылдыбытым. Лаабырдааҕы дьарыктым үөрэхпэр олусту халаахтары биллим. Түгэнинэн туһанан, Светлана Дмитриевна, иитэччилэрбит Татьяна Дмитриевна, Людмила Николаевна, Надежда Михайловна ис сүрэхпиттэн махтанабын. Олохторугар, үлэлэригэр бары үгүнүр, кэрэни, ситиһилини аныбын.

Дуня ТИХОНОВА, ХСФЛ 8 «а» кыл үөрэнээччитэ

Улуу Кыайы 70 сылын көрсө

«ӨЛБӨТ ӨЙДӨБҮННҮК»

Алтынны 15 күнүгэр Бөтүг нэһилиэтин «Айылгы» СК үтүөмааны, истиг көрсүһүү буолан ааста. Бу күн биһиэхэ үүнэр көлүөнэни патриотическай тыынна иитиигэ аналлаах, Улуу Кыайы 70 сылын көрсө «Өлбөт өйдөбүннүк» лекция-концертынан Саха республикатын народнай артыыһа, Россия үтүөлээх артыыһа, «Патриот России», «За благотворительность России» мэтээллэр хаһаайыннара Александр Парфеньевич Самсонов уонна биһир дойдулаахпыт Саха республикатын культуратын туйгуна, Нам улуһун Ытык кийитэ, баянист Михаил Павлов ыалдыттаатылар.

Александр Парфеньевич Улуу Кыайыны уһансыбыт сэ-

рии, тыыл ветераннарыгар анаан 1983 сылтан сэрии кэминээҕи ырыалары ыллаан кэллэ. Улуу Кыайы чиһигэр «Маайдааҕы вальстар» концерны ыыппыта быйыл орубуна 20 сылын туолар. Кыайы ырыаларын ыллырын таһынан Александр Парфеньевич ыччаты патриотическай иитиигэ анаан «Өлбөт өйдөбүннүк» лекция-концертынан үгсү улууска сырытта. Нам улуһугар сырытытын биһиги нэһиликтэн саҕалаата.

Бу дьоро киэһэ Александр Самсонов Улуу Кыайы 70 сылын көрсө ыһар үлэтин-хамнаһын кытта биһилиннэрдэ, бэйэтин репертуарыттан сахалыы, нууччалыы ырыалары истэччилэригэр бэлэхтээтэ. Кыайыга аһаммыт

Ыал ийэтинэн

Елизавета Васильевна Сивцева 1935 с. Уус-Алдан оройуонун Лөгөй с. күн сирин көрбүтэ. Аҕата сэрииттэн бааһыран кэлэн баран эрдэ өлбүтэ. Ийэтэ биэс оһону соҕотоһун ийэр кыаҕа суох буолан Елизаветаны биэрэр төрөөбүт эдьийигэр биэрбитэ.

Сэрии кэннинээҕи оҕо саас ыарахан этэ. Елизавета кыратыттан улахан дьону кытта бааһынаҕа, окко үлэлиирэ.

37 сыл үлэлээбитэ, онтон 30 сылын – Хатырык участкаҕа балыһатыгар. Бу кэм тухары биллилээх, инициативалаах специалист быһыытынан бэйэтин көрдөрбүтэ, идэтин араас конкурстарга бириистээх миэстэлэр-тиксэрэ, коллегаларын уонна ыарыһахтар убаастабылларын ыла. Үчүгэй үлэтин иһин элбэх бочуотунай грамоталарын уонна махтал суруктарынан дьаһалта уонна доруобуйа харыстабылын министрество-

ырыаларын көрөөччүлэр тэнгэ ылластылар. Биһир дойдулаахпыт, баянист Михаил Павлов Улуу Кыайыга аналлаах ырыаларынан попури, итальянскай мелодияны баянна оонһоон иһитиннэрдэ.

Үтүө-мааны кэрэ киэһэни бэлэхтэбит күндү ыалдыттар-бытыгар олохтоохтор ааттарыттан ветеран учуутал Михаил Кугданов махтал тылларын тирэртэ уонна биллилээх политическай деятель И.Е. Винокуровка аһаммыт «Туойуоһун, Ылдьааны» ырыаны ыллаабытыгар көрөөччүлэр кытыһан уопсай ырыаны бөлөх уунулар. Үүнэр көлүөнэ аатыттан Марианна Цыденова, Оля Оконешникова истин махталларын тиздэн туран, сибэкки дьөрбөтүн, махтал суругу туттардылар.

Валентина КОЛЕСОВА, Бөтүг нэһилиэгэ

лай Ивановичтыын Елизавета Васильевна уон оһону төрөтөн атахтарыгар туруорбугутара. 1974 с. киһиэхэ «Герой ийэ» үрдүк аата ингериллибитэ. 1986 с. Герой ийэ Азия-Тихэй океан социалистическай гусударстволарын делегациятын састаабыгар киллэриллэн норуоттар икки ардыларынааҕы конференцияҕа кыттыгыта. 1993 с. «Махталлаах Саха сирэ – Герой ийэлэргэ» диэн акцияҕа кыттан Лена өрүһүн айанныыр пүтүкүкү наһараадалааһыта. СР

БАСТЫҢ ДЬИЭ КЭРГЭН ИЙЭТЭ

9 сааһыгар Томтор начальнай оскуолатыгар кирибитэ. Кэлин Мүрү орто оскуолатыгар үөрэммитэ. Олох бары кыһалҕатын билэ улаатан Елизавета Васильевна наһаа аһынныгас, кыһалҕалаахха, кыаммакка кыаҕа тийэринэн көмөлөһө, сүбэли оһорор.

1952 с. сэттэ кылааһы бүтэрэн баран, салгы үөрэнэр кыаҕа суох буолан, Бороһон с. маһаһынна продавеһынан үлэлээбитэ. 1953 с. Елизавета кэргэн тахсан Уус-Алдан Баатабайыгар көспүтэ. Бу кэмгэ Найаһыга медсистерэлэр кылгас болдьохтоох курстары арыллыбытыгар, онно киирэн туйгунук бүтэрбитэ уонна 1965 с. диэри олохтоох балыһаҕа сизстерэнэн үлэлээбитэ.

1965 с. кэргэнин атын үлэҕэ анаан бастаан Нам оройуонун Модут с., оттон биһир сылынан Хатырыкка көһөрөллөр. Онтон ыла Сивцевтэр дьиз кэргэн Хатырыкка олохсуйбугуттара. 1968 с. Елизавета Васильевна Нам с. медсистерэлэр курстарыгар үөрэнэ кирибитэ. 1970 с. орто анал үөрэхтэнэн Хатырык балыһатыгар сизстерэнэн үлэли кирибитэ уонна пенсияҕа тахсыар диэри үлэлээбитэ. Доруобуйа харыстабылыгар уопсайа

тын ааттарыттан наһараадалааһыта. 1975 - 1978 с.с. балыһа профкомун салайыта. 1978 с. киһиэхэ «Коммунистическай үлэ ударнига» аат биһир бастакынан ингериллибитэ.

Хатырык участкаҕа балыһатын биһир ытыктанар ветерана буолан тэрилтэ-тэ билигин да кини сүбэтин ыла, киһиэхэ бары кыһалҕатыгар көмөлөһө, үөрүүлэрин тэнгэ үллэстэ оһороллор.

Елизавета Васильевна хаста даҕаны сельсовет депутатынан талыллан үлэлээбитэ. Өр кэмгэ нэһилиэк дьахталларын сэбиэтин салайыта. Нэһилиэк иһинэн үлэлиир саастарын ситэ илик оһолору кытта үлэлээһэр комиссия биһир тутаах чилиэнэ буолан, буруйу оһорбут оһолорго ийэли истин кэпсэтиитэ, сүбэтэ наһаа тийимтиэ этэ. Өр сылларга табаарысты суут чилиэнинэн үлэлэһэн элбэх ыччаты үтүө суолга туруорбута. Ветераннар «Алгыс» кулууптары биһир активнай кыттааччыта. Түмсүстэхтэринэ, Елизавета Васильевна кэллэр эрэ бары сэргэхсийэ-үөрэ түһэллэр, кини ханна баҕарар күүтүүлээх кини. Кэргэнинэн, «СР Ытык аҕата» бэлиэ хаһаайына Нико-

президентэ М.Е. Николаевтыын көрсөр чистэммитэ. 2001 с. Елизавета Васильевна «Нам улуһун активнай дьахталлара» бочуот кинигэтигэр киллэриллибитэ. Оттон 2004 с. Сивцевтэр дьиз кэргэн «Нам улуһун бастын дьиз кэргэттэрэ» бочуот кинигэтигэр кирибиттэрэ.

Уон оһолоруттан сэттэтэ үрдүк үөрэхтээхтэр, үс оҕо орто анал үөрэхтэммиттэрэ. Бары да бастын үлэһит, дьоһун-мааны ыал буоланнар төрөспүттэригэр элбэх сиэни, хос сиэни бэлэхтээбиттэрэ. Билигин Елизавета Васильевна, Герой ийэ, тыыл уонна доруобуйа харыстабылын ветерана, Нам улуһун бочуоттаах гражданина, 30 сиэн, 30 хос сиэн тапталлаах эбэтэ буолан, оһолоругар, сиэннэригэр кыаҕа тийэринэн көмөлөһө, сүбэли-амалыы, олохторугар сирдии оһорор.

Тапталлаах Герой ийэни, эбэни, хос эбэни Елизавета Васильевнаны Ийэ күнүнэн ис сүрэхтэн эвэрдэлиибит, кырдыары кыйдаан, ыарыыга ылларбакка өрүү бу курдук нэһилиэтин дьонун ортотугар үөрэн-көтө сырыт, оһолоругар, сиэннэригэр, хос сиэннэригэр сылаас сыһыаннарынан үйэн уһаатын, эдэрдэргэ, дьонгор-сэргэбэр ийэли истин сыһыанын, сүбэ-амаан иһин барҕа махталытын тиздэбит.

М.Н. ЗАРОВАЯ, «Хатырык нэһилиэгэ» МТ дьаһалтатын специалиһа, үлэ ветерана

Мин мангык этиллээхпин

УЧААСТАКТАРЫ АҔЫЙАТЫАХХА

Быыбарбыт ааһан, бары да уоскуйбут курдук буоллубут. Бу сырыыга, тоҕо эрэ, нэһилиэнньэ кыттыгыта мөлтөх, 50 да бырыһыаны кыайбат буолбут дэһэллэр. Буолумуна, үгүс киһи кыттыбата, ону ыйыталастахха «бээ, бу эн хантан кэллин?», «билигин көнүл үйэ» дэһэллэр. Аны туран Нам селогун иһигэр 15 быыбардыыр учаастактары тэрийбиттэрэ бутуруу онордо. Билигин село иһигэр 80-ча уулусса баар, балартан боччумнаах улахан уулусса аҕыйах, олох аҕыйахты

дьиэлээх переулуктары уулусса дириллэрэ хайдах эрэ. Уопсайынан, село уулуссалара бэрээдэктэрэ мөлтөх, ииччэх-баачча курдук. Дьининэн, село иһигэр 5 да сиргэ быыбардыыр учаастак тэрийбит киһи сөп буолуо этэ. Ча, холобур село хоту өттүн коммунальной хонтуоратыгар, урукку СХТ территориятыгар киирсэри «Дьулуур» хонтуоратыгар, ортотун уруккулуу сыннаалан кининигэр, ипподром кварталын балыһа территориятын хайа эрэ дьиэтигэр. Бөһүөлөк соҕуруу

өттүн уонна Даадар, Нэлэгэр, Педколледж диэки өттүн Педколледжка онгорор киһи, арааһа, быдан судургу буолуох курдук. Село иһин килиэби 5 гына быһар курдук 5-кэ үллэрэн баран уулуссаларын эрэ чуолкайдыхха наада. Ча, мин санаам ити курдук, атыттар уонна быыбары тэрийэн ыттар анал дьон туох дириллэрин ким билиэ баарай?

З.И. ЕГОРОВА

Дьыллар уонна дьыллар

Улуу сэрии, сут-кураан дьылларыгар дьонун-сэргэтин туһугар туруулаһан үлэлэспит махталлаах тыыл ветераннарыттан биридэстэрин туһунан кылгас ахтыһы суруйарга сананым.

Кэрэ-бэлиэ тутуулардаах дьиэлээх-уоттаах Хамаҕатта Орто алааһыгар Аҕа дойду сэриитин иннинэ «Кыһыл Ыллык» колхоз чилиэннэрэ ньиэр-бааччы түөлбөлөөн олоһу бунттар. Колхоз тэриллитин саҕана (1932 с.) Москвитин Михаил Григорьевич ийэтэ Мааппа 13 саастаах уолун Мэхээчэни — Ороһуну, 7 саастаах кыһын Настааны кытта колхозка киирэллэр уонна «Сэргэлээххэ» баар дьиэлэрин, сүөһүлэрин холбуулар. Бэйэлэрин кэтэх хаһаайыстыбаларыгар ынахтаах, аҕыйах субайдаах халаллар.

Онтон ылата Михаил колхоз араас үлэлэригэр эрииллэн бастыҥ отчут-масчыт, биригэдьири буолар. Аҕа дойду сэриитин маннайгы сылларыгар кыраакый колхозтан 17 эдэр дьону сэриигэ хомуйаллар, бэрт ахсааннаах дьону «борооньсалаан» колхозу «Бөһүргөтөр» сыалтан хааллараллар. Олор истэригэр Дьяконов Николай Николаевич уонна Москвитин Михаил Григорьевич эдэр дьонтон иккиэйиэн босхололор. Сэрии ыарахан сылларыгар эбиитин сут, уот кураан сабардаан олох-дьаһах мугутаан ыарыыр. Ити кэмгэ бу икки эр бэртэрэ колхоз бары ыарахан үлэтин санныларынан сүгэн

ХОЛКУОС БЭРЭССЭДЭЭТЭЛЭ

дьоннорун-сэргэлэрин отунан-маһынан хааччылан этэнгэ сылтаһаартыыллар.

Аччыктааһын, өлүү-сүтүү диригиэтин Илья Егорович Винокуров хоргуйууну утары дьаныардаах охсуһуунан 1943 с. муус устар 13 күнүгэр БСК(б) П КК бюротун Саха сирингэ тыа хаһаайыстыбатын туһунан анал уурааһын таһаартарыта дьону-сэргэни аччыктааһынтан өрүһүйбүтүн билэбит. Ол курдук, нэһилиэнньэ улахан чэпчэти оһоһууллубута, ону ааһан маҕаһын нөһүө лимит бурдук бэриллэр буолбута.

Москвитин Михаил Григорьевич 1943 с. ыам ыйыттан «Кыһыл Ыллык» колхоз председателинэн Ленин аатынан колхозка холбоһуохтарыгар диэри дьаныһан үлэлээбитэ. Сэрии фронтугар улууканнаах кыайылар, онно эбии ыам, бэс ыйдарыгар сөбүгэр соҕус ардактар түһэннэр төһө да сэмэй үүнүүнү түстээбитин иһин (4,6 ц/га) дьон санаата көтөүллэн бурдук хомуурун күөстүү оруппута. Манна киһи барыта, салайар үлэһиттэрдин кытта, сарсыарда эрдэттэн харана буолуор диэри үлэлиллэрэ. Суорат-хааны аһылыктаах дьон аны арылыах лэппиэскэ аһылыктамыттар, дөрүн-дөрүн да буоллар эттээх миини того-хана сиир буолбуттара. Үлэ быһыгар сыннааланга

көр-нар да, сэнэн-сэппэн да элбиэрэ.

Арай биридэ бурдугу астарат куопунаҕа сыннаана олодохпутуна ким эрэ чаахаанга тутарбыт дьабарата төлө туттаран кутаа оуппуг ортотунан куотан умай-умайа кэбиһиллээх бурдукпут учуйбатын анныгар кылмүчү тийиэхчэ буолан истэҕинэ колхозпут председателэ Михаил Григорьевич ситэ баттаан телогрейкатынан саба охсон тутан бурдукпут умайарын быһаан турар. Өскөтүн киһи туппаҕа буоллар, астааары кэбиспит бурдукпут куллүү умайар этэ. Онно төһө да буруйа суоһун иһин, бука, Михаил Григорьевичи бэйэтигэр көрү-нары тэрийэ сылдан норут байын (аһын-үөлүн) уокка былдыттын диэн буруйдуулара хааллаҕа.

Киһи Ленин аатынан колхозка 1944 сыл саһыттан ылата уһунук Арыы-Тит биригээдэтигэр биригэдьиридээбитэ, онно олохсуйан дьээ-уот тэриимитэ. Пенсияҕа төһө да таҕыстар «Нам» совхозка араас үлэҕэ үлэлээбитэ. 1976 с. атырдьах ыйын 17 күнүгэр «Саҕа арыыга» косилканан от оҕустара сылдан чабылганга оҕустаран бэрт хомолтолоохтук орто дойдуттан барбыта.

И. ЕРЕМЕЕВ, тыыл ветерана

Из первых уст

С 2011 года в России реализуется Программа модернизации здравоохранения, направленная на повышение качества и доступности оказываемой медицинской помощи, индикатором которого является улучшение медико-демографических показателей: повышение рождаемости, естественного прироста, снижение общей и младенче-

ний» для ранней диагностики рака молочной железы выделен маммографический аппарат в сумме 4 млн. руб. и планируется подключение к единой республиканской сети маммографических исследований на сумму 3,5 млн. руб.

В рамках мероприятий «Создание офисов общепрачественных практик» в 2012 г. запланировано создание офисов врачей общей практики в Едейской участковой

ЧТО СДЕЛАНО И ЧТО ОЖИДАЕТСЯ?

ской смертности, снижение общей заболеваемости. Согласно этому, в нашей республике на протяжении последних 2-х лет последовательно реализуется комплекс мероприятий, направленных на модернизацию системы здравоохранения региона, утвержденных указом Президента РС(Я) Е.А. Борисова. Намская центральная районная больница включена в Программу модернизации здравоохранения и с 2011 года участвует в реализации мероприятий.

Одной из важнейших составляющих программы модернизации является укрепление материально-технической базы объектов здравоохранения. С июля 2012 года в Намском улусе начато проведение капитального ремонта объектов здравоохранения на общую сумму 23727610 рублей, в том числе капитальный ремонт стационара № 1, № 2 в селе Намцы на сумму 15 млн. 727 тыс. руб. и капитальный ремонт здания амбулатории участковой больницы в с. Кысыл-Сыр на сумму 8 млн. руб. В настоящее время подрядчиком ООО «Сенсо» заканчивается капитальный ремонт здания амбулатории в с. Кысыл-Сыр: проведены работы по замене фундамента, покрытий полов, кровли крыши, установка пластиковых окон, заканчивается внутренняя и наружная отделка стен амбулатории. По лечебному корпусу № 2 окончены работы по замене кровель, полов, установка пластиковых окон, внутренняя отделка стен.

В октябре планируются 2 радостных и долгожданных события для нашей больницы и, в первую очередь, для населения улуса — это ввод нового здания поликлиники на 200 посещений в с. Намцы и больницы модульного типа на 10 круглосуточных коек в с. Хатырык. В этом году в рамках модернизации здравоохранения предусмотрено из средств республиканского бюджета 119781,83 тыс. руб. на ввод поликлиники и из средств федерального бюджета 75 млн. руб. на строительство модульной больницы в с. Хатырык. В с. Хатырык проведен отвод земельного участка, закончена планировка свайного поля. В начале октября должны поступить готовые модули для Хатырыкской больницы на нескольких трейлерах. В эти дни идут заключительные работы в здании поликлиники: устанавливается медицинское оборудование, привезена мебель, проводятся работы по благоустройству территории. В рамках мероприятий «Внедрение порядков оказания медицинской помощи при онкологических заболеваниях» при открытии поликлиники предусмотрено оснащение кабинета онколога на сумму 233 тыс. руб. Открывается кабинет неотложной помощи при детской консультации и смотровой кабинет. По направлению «Создание единой диагностической сети для маммографических исследова-

больнице и Модутской врачебной амбулатории. Предусмотрено по 811 тыс. руб. на оснащение медицинским оборудованием для данных больниц. В настоящее время начинает поступать медицинское оборудование.

В Программе модернизации здравоохранения особое внимание уделяется охране материнства и детства. С августа 2012 г. созданы 2 койки выхаживания новорожденных при детском отделении. В 2011 и 2012 гг. проведена углубленная диспансеризация 14-летних подростков с участием детского эндокринолога, детского андролога-уролога из Медцентра. За 2 года охвачены все подростки 1997, 1998 года рождения. При проведении этой диспансеризации выявлено 139 заболеваний с диагнозом, установленным впервые в жизни. Всем подросткам с 1 группой здоровья проведены беседы, лекции по ЗОЖ, подросткам с 2-3 группой здоровья проведены оздоровительные мероприятия.

В июле 2012 г. существенно обновлен автопарк нашей больницы. Поступило 6 единиц санитарного автотранспорта. Автомшины распределены в Кобяконскую участковую больницу, Хатырыкскую участковую больницу, в поликлинику и в отделение скорой медицинской помощи.

В ходе мероприятия «Внедрение современных информационных систем» поступило серверное оборудование для создания единой информационной сети в поликлинике, 10 моноблоков фирмы «Lenovo» и 5 многофункциональных устройств. Ожидается поступление еще 16 единиц компьютерной техники. При вводе поликлиники планируется введение электронной записи к врачу.

С 2011 г. начато внедрение оказания медицинской помощи по федеральному стандарту. В нашей больнице внедрены 2 стандарта медицинской помощи: по лечению больных пневмонией и стандарта медицинской помощи по самопроизвольному родам в затылочном предлежании.

Врачи, специалисты и медсестры поликлиники участвуют в реализации мероприятий по повышению доступности амбулаторно-поликлинической помощи. Денежные средства, поступающие на данные мероприятия, являются выплатами стимулирующего характера и расходуются на заработную плату и приобретение медикаментов. Утвержден Порядок осуществления денежных выплат врачам-специалистам и среднему медперсоналу поликлиники по итогам оценки качества деятельности. По итогам 9 месяцев 2012 г. в Намской ЦРБ размер среднемесячной начисленной заработной платы у врачей повысился в среднем на 21,2%, у медсестер повышение заработной платы отмечается на 16,8%.

Л.А. СЛЕПЦОВ, главный врач ЦРБ

Специалист советует

Дактилоскопирование? Добровольное? Зачем это нужно? А не будет ли это использовано против меня? Сколько вопросов, сомнений, противоречий, опасений!

Уже более ста лет существует дактилоскопия как научный метод идентификации личности по следам пальцев и ладоней рук, основанный на уникальности рисунка кожи. Она нужна в первую очередь для обеспечения безопасности самих граждан. Процедура добровольного дактилоскопирования очень важна. Каждый имеет представление о криминальной ситуации в стране, знает о непрекращающихся военных конфликтах, техногенных авариях и природных катаклизмах. Сейчас не скрывать факты большого количества катастроф, стихийных бедствий, актов терроризма — ни один выпуск новостей не обходится без такой информации. Немало проблем возникает и при установлении личности в вопросах наследования имущества, при доказательстве невиновности гражданина в предъявляемом обвинении в совершении преступления или правонарушении. А сколько проблем можно решить при установлении личности потерявших память, нездоровых и пожилых людей, детей!

Кроме того, сейчас решается вопрос о том, чтобы при въезде в страны Европейского союза, туристы в обязательном порядке проходили процедуру дактилоскопирования. Чтобы жителям России не приходилось каждый раз сдавать отпечатки пальцев при каждой попытке выехать за рубеж, сотрудникам служб достаточно будет просто послать

ВАША БЕЗОПАСНОСТЬ — В ВАШИХ РУКАХ

запрос о подтверждении данной процедуры. В соответствии с федеральным законом от 25 июля 1998 г. № 128-ФЗ «О государственной дактилоскопической регистрации в Российской Федерации» территориальные органы ФМС России проводят добровольную государственную дактилоскопическую регистрацию граждан Российской Федерации, в процессе которой осуществляют получение, учет, хранение, выдачу дактилоскопической информации, создание информационных массивов, направление дактилоскопической информации в электронном виде по телекоммуникационным каналам связи или на материальных носителях, для постановки на учет в информационные центры территориальных органов Министерства внутренних дел Российской Федерации на региональном уровне и в электронном виде — в ФМС России, а также запрашивают сведения из дактилоскопических информационных массивов органов внутренних дел и других органов государственной власти путем направления запросов, в том числе в электронном виде.

Для прохождения процедуры добровольного дактилоскопирования необходимо подать письменное заявление в территориальное подразделение УФМС России по РС (Я). Поэтому каждый житель нашей Республики в установленные для этого часы,

при наличии желания, может обратиться для прохождения добровольного дактилоскопирования. Для недееспособных или ограниченных в дееспособности граждан — заявление подает опекун или попечитель, для несовершеннолетних — родители. По поводу возможности выявления фальшивых документов с помощью данной системы дактилоскопирования можно заметить следующее: если рядом с фотографией на документе удостоверяющего личность владельца будут зафиксированы и его отпечатки пальцев (а такое уже практикуется в некоторых странах), то их подделка или подлог лишается всякого смысла.

Правонарушители, например, легко могут подменить фотографию на чужом документе или даже изменить внешность, придав ей сходство с чужим лицом на фото документа, но индивидуальную и неизменную печать, данную природой каждому человеку на всю жизнь в виде его отпечатков пальцев рук, подменить и подделать нельзя, и потому данная система легко выявит любой подлог или подделку документа, удостоверяющего личность. Сам процесс дактилоскопирования не представляет опасности для здоровья и проводится с соблюдением конституционных прав и свобод человека и гражданина.

ТП УФМС по Намскому улусу

Урукку дьыллар уордаларыгар

Суотунньук Бекетов нуучча ыраахтааһытын былааһын букатыннаахтык олохтоору, туохханньк иннинэ бөбөрөгөтүнүүлээх остуруогу тутууга. Бу түгэн 1632 сыл, урукку истиилинэн, балаһан ыйын 25 күнүгэр историяҕа киирбитэ. Ол туһунан Бекетов ыраахтааһыга суруга Москва киинэммит архыбыгар бэрт кичэллээхтик харалла сытар. Ол докумуонга остуруок тутуллуутун суолтатын ыйан туран, суотунньук Бекетов бөбөрөгөтүнүү турар сири чопчулаан ыйар: «... против якуцкого князца Мамыкова улусу и меж иньими улусами среди всей земли». Дьэ, бу историческай суолталаах этиини ырытыаххайын.

Бастатан туран, кини остуруок Мамык кинээс сиригэр-уотугар турар диэн этэр. Иккининэн, атын улуустар сирдэрин-уоттарын ортотугар диэн эбэн биэрэр. Быһаччы эттэххэ, суотунньук Петр Бекетов остуруок сахалар улуустарын килбэйэр киинигэр тутулларын ситиспитин түмүгэр, Дьокуускай кэлин сир уларытан көспүтүн да үрдүнэн, Саха сирин туллубат тугааҕа буола үүммүт эбит.

Мин санаабар, остуруок сайдан куоракка кубулуйарыгар «хаһаактар тойонноро Бекетов эрэ үтүөлээх этэ» диэн этэр кэрэҕэй. Тоҕо диэтэххэ, остуруок турар сирэ Мамык кинээс бас билэр сиринэн аабылларын суотунньук бэйэтэ билинэн ыраахтааһыга суруйар. Кини остуруогу сахалар бас билэр сирдэригэр тутарыгар Мамык кинээстэн көңүллэтэн хайаан да кэпсэпит буолуон сөп.

Холобур, Саха сиригэр бастакы бойобуода П.П. Головин төһө да уордаах тойон аатырдар, Дьокуускай остуруогун 1642 сыллаахха уна биэрэктэн хаҥас көһөрөрүгэр Өйүк кинээстин тыл тылларыгар киирсэн кэпсэпиттэрэ биллэр. Өйүк кинээс бойобуода тылын быһа ҕыммакка ходуһатыттан (Эюков луг) остуруок тутуллар сирин бэйэтэ быһан биэрбитин нуучча докумуоннара бигэргэтэллэр. Онон остуруок турар сирин олохтоортон ыйытыы хаһаактарга үгэс буолбут сир-туом эбит.

Ол эрэн, Нам сиригэр 1632 сыллааҕы кэпсэти хайдах барбыта биллибэт. Биир өттүнэн күһэйи эмиэ баар курдук. Хаһаактар сэбилэнилэрэ бастын уонна күүстээх. Утарылаһы буолар түгэнигэр өрүттүбэт курдук самнары-ахтарын сөп. Кэпсэти эйэ-дэмнээхтик барын эмиэ сөп — Головиннаах Өйүк кэпсэти-илэрин курдук. Итини тэнгэ бу сабаһалаһын, утарысы туһунан ханна да бэлиэтэммитэринэн, ордук ыйааһыннаар. Нуучча докумуоннарыгар, ордук Бекетов суруйуугар, айдаарсыы түгэнэ бэлиэтэммитэ. Өрүттэр икки өттүттэн сөбүлэспиттэрин туоһунан Петр Бекетов саха кинээһэ Мамык аатын бэйэтин кытары тэнгэ туган суруйбута буолуон сөп. Бу түгэнгэ Мамык кинээс улууһун аатыттан суотунньук соллолох Бекетовы кытары сирэй көрсөн дуоспуруннаахтык кэпсэпит.

Саха тылынан уус-уран айымньытыгар, номохторго да буоллун, остуруогу тутууга икки өттүттэн киирсии туһунан туох да этиллибэт. Хата, ол онугар үйэттэн үйэҕэ бэриллэр үһүйээнгэ орус тириитин туһунан сиили кэпсэнэр. Орус тириитин саҕа сирин нууччалар Тыгынтан көрдөһөн ылбыттар уонна биир түн иһигэр остуруок тутубуттар. Тириини синнигэс быаҕа тэлэннэр кэнэ сир эргитэн ылбыттар. Этнограф, фольклор үөрэхтээхтэр манньк үһүйээннэр атын омуртага эмиэ түн былыргыттан тарҕамыттарын бэлиэтиллэр, онон улахан болдомтоҕо ылбыттар.

Биһиги итини аргый ырынаалаан көрүөххэйин. Бу үһүйээн эрдэттэн билэр нуучча хаһаактара аҕалыахтарын сөп

МАМЫК КИНЭЭС ДИЭН КИМ ИЙ?

Саха омугун олоҕо-дьаһаҕа XVII үйэ бастакы чиэспэриттэн саҕалаан тосту уларытты. Нуучча хаһаактарын сэбилэнилээх этэрээттэрэ сахалар хойуутук олохсуйбут сирдэригэр өтөн киирбиттэрэ. Үгүс бөдөн уонна бытархай саха уустара хабыр утарысы кэппиттэн хотторбуттарын туоһунан дьаһааһы төлүүргэ күһэллэбиттэрэ буолар. Хаһаактар биир бастакы этэрээттэрин салайбыт Енисейдээҕи остуруок суотунньуга Петр Бекетов бэриммиттэрин билиммит уустар ирдээбитэ. Ол түмүгэр, мин санаабар, 17 улахан улус 33 кинээһин ааттаан-суоллаан сурукка киллэрбитэ. Онон Нам буолаһыттан, нууччалы сурулларынан, «Минюев уола кинээс Мамык» аата төрдүһүнэн ахтыллар...

В. Суриков. Покорение Сибири Ермаком Тимофеевичем. 1895. Русский музей.

курдук. Тоҕо диэтэххэ, үһүйээн христианскай итэҕэли кытта бастаан кинилэргэ тийбитэ чуолкай. Бу Римскэй империя саҕаттан биллэр ньыманы ылым-мыт буоллаахтарына, хаһаактар туора омуртага тийэн туттар биир албастарын быһытынан сыаналыахха наада. Онон сахаларга ити үһүйээн нууччалары эрэ кытары сибээстээх. Сахалар атын омуртагы кытары сыһыаннарыгар орус тириитин тэлэн сир-уоту бас билиттэрин туһунан олох ахтылыбат.

Үөһэ эппиккэ олоһунан, Петр Бекетов туһунан остуруога Дьокуускай куорат үөскүүрүгэр төрүөт буолбутугар саха киһитэ, Нам улууһун баһылыга Мамык кинээс үтүөлээҕин-өҥөлөөбүн тоһоҕолоон ыйар хайаан да сөптөөх. Бииринэн, остуруок кини сиригэр-уотугар тутуллубут. Иккининэн, остуруок тутуллуутугар Мамык кинээс нуучча хаһаактарын тойонун кытары тэнгэ кэпсэтэн биир быһаарыыга тийбиттэр.

Остуруок тутуллубутун кэннэ сахалар нуучча хаһаактара ньудь-балай баттааһыннарын, күүһүлээһиннэрин тулуйбакка хаста да өрө тура сылдыбыттар. Ордук 1642 сыллааҕы өрө туруу нууччалары салынар-быта. Кинилэр суруйалларынан, тыһыынчанан кэрингэ сөптөөх-сэбиргэллээх дьон Нам сиригэр тобуоруйбуттар. Хаһаактар этэрээттэрэ остуруокка сасыт. Мүлчүргээннээх кэм бүрүүкэбит. Өрө турааччылар күүстээх-

уохтаах, булгуруйбат санаалаах баһылыгынан Мамык кинээһи аабыахтарын сөбө. Ол эрэн кини аһаастык сэриилэһэн кыргылар онугар тыннаах хаалар суолу тобулбут: бэриммеккэ эрэ тарҕаһан дьон кыргыларын тохтоппут — бэйэтин тынын толук ууран туран...

Ити кэмгэ бойобуода П.П. Головин 400 киһилээх, толору сэбилэнилээх, тэргэн сөптөөх хаһаактар талыы этэрээттэрин аҕалыта. Сэри саҕаланнаһына сахалар ортолоруттан бэрт элбэх киһи кыдыйылар туруктааҕа. Эбиитигэр остуруоктан нууччалар тэргэн сэбинэн ытылаан улахан кутталы үөскэтэллэр. Өрө туруу уостубутун кэннэ даһаны нууччалар хас эмэ уонунан сыл тухары «сахалары куттаары» хас бырааһынньык айы уоттаах тэргэнинэн ытар үгэстэнэ сылдыбыттар...

Уопсайынан, ити быһылааннаах кэмнэргэ сахаларга тыннаах хаалар ньыма баһыйбыта. Мамык кинээс итинник суолу талан ылан дьонун-сэргэтин дьылбатын быһаччы быһаарбыта. Онон ил-эйэ тутула Саха сирин киин улуустарыгар олоһураарыгар биир бастакынан олук уурбут киһинэн кинини хайаан да аабыллыахтаах диэн булгуччулаахтык этэбин.

Бу ыстатыйаҕа Нам улууһун кинээһин аата Мамык диэн аан бастаан нуучча суругар хайдах киирбитинэн сурулунна. Хаһаактар суотунньуктара П. Бекетов кинини Мамык диэн аат-

таан историческай суолталаах докумуонга киллэрбит. Мин ону, биллэн турар, уларытар кыабым суох. Сорох чинчийээччилэр Мамык, эбэтэр Маамык диэн ааты дирин силиттээх-мутуктаах курдук этэллэрин истээччибин. Кинилэр этэллэринэн, «маамык» диэн тыл былаас тутулун бэлиэтэ. Итинник сабаһалаһын сөптөөх курдук.

Тыгын өлбүтүн кэннэ Мамык кинээскэ «тыгын» солото тиксибитэ дии саныыбын. Били, остуруок тутулларынааһы орус тириитин санаан кэлиэххэ. Онон Тыгын туһунан кэпсэнэр эбээт. Үһүйээннэргэ мэлдьи Тыгын аата баһыйа кэпсэнэр. Мин санаабар, биһиги кэпсэтэр кэммит туһунан үһүйээннэргэ Тыгыныннан сирэйдэн Мамык кинээс дьайыыла кэпсэнэр эмиэ буолуохтарын сөп. Ол иһин, кини сирэй аата саха тылынан уус-уран айымньытыгар үгүс түгэннэргэ олох ахтылыбат. Ол эрэн Багдаарыын Сүлбэ баай картотекатыгар Мамык диэн ааттаах атын нэһиликтэргэ олоһор дьон ааттара тиһиллэн киирбиттэрин бэлиэтиэххэ наада.

Аны «мамык», «маамык» диэн тыл туох суолталааһын быһааран көрүөххэйин. Былыргы түүрдэр тылларын бөдөн чинчийээччи В.В. Радлов «Опыт словаря тюркских наречий» диэн үлэтин төрдүс томун 2065-с сирэйигэр «мамык» диэн тыл сурулла сылдыар. Быһаарыыта «түү, баата, хлопок түүтэ» диэн эбит. Атын да түүр тыллаах но-

руоттарга ити тыл суолтата эмиэ итинник быһаарыллар. Оттон «мымах» диэн тыл тылдыгыттарга суох, киирбэтэх. Саха тылыгар «маамыкта» — оҕуур диэн тыл баарын эмиэ бэлиэтиэххэйин.

Мамык, Мымах аатын, нуучча ол саҕанааһы докумуоннарыгар олоһунан, суруллубут үлэлэригэр историктар үксүгэр күлүк түһэрэн көрдөрөллөр. Ол түмүгэр, билигин даһаны кинини таһнарыахсыт курдук саһарар дьон баалларын илэ истэн кэлиим.

«Бичик» кинигэ кыһатыгар тахсыбыт «Первые руководители Якутии» диэн кинигэҕэ А.А. Борисов киниэхэ аналлаах дирин ис хоһоонноох ыстатыйата таһыста. Онон Мамык аата ыраастанна, чөлүгэр түстэ. Бири тоһоҕолоон бэлиэтиибин, кини аатын киртэн босхолуурга мин ыстатыйам бастакынан суруллан бэчээккэ тахсыбыта. Кэники батыһааччылар оно хайаан да сизгэниэхтэрин наада.

Түмүккэ биир этиини киллэрэбин: Нам улууһун уонна Дьокуускай куорат дьаһалтала Мамык Намовка мэнэ өйдөбүннүүгү онорторон туруортаралларыгар. Турар сирин кэпсэти быһыгынан быһаарыахха сөп. Биирдэ баран эттэххэ, Бекетовка пааматынньык баара, оттон Мамыкка суоҕа омук ааттаах дьонно табыһаа суох курдук!

Павелеймон ПЕТРОВ-ХАРДЫЙ, историческай наука кандидата

Ответы на сканворд от 20 октября

К	О	М	М	У	Н	И	З	М	Г	Р	П	П	Т
И	А	М	А	Р	Т	И	Л	Л	Е	Р	И	Я	В
Э	К	З	Е	М	П	Л	Я	Р	М	Г	Т	Е	
Е	Р	И	С	П	А	Н	К	А	Н	Р			
Г	О	Р	О	Ж	А	Н	И	Н	Л	Л	Х	В	О
В	Б	С	А	Р	К	А	Е	И	А				
А	О	Л	О	Р	Д	И	Д	И	Ш	Н	К		
О	Л	А	Д	Ь							У	Т	О
И	Н										Р	А	Р
Ш	У	Б	А								А	Ж	А
Г	Р	А	Ч								Э	Д	Е
П	Л	Ю	С	Н							Р	О	Б
А	Т	Е	З	Д	О	В	О	Й	А	Ф	А		
К	И	Л	Ь	З	Е	А	М	К	О	Л	О	С	С
И	О	Д	Я	Л	О	Т					О	Т	
П	О	С	Т	Р	О	Е	Н	И	Е	Н	А	Р	Ь
А	Ц	С	П	О	Р	К	К	У	Р	У	И	И	
Ф	Р	А	Х	Т							А	Т	И
											Л	Л	А
											С	О	С
											О	К	

АНЕКДОТЫ

Новый учитель, придя в класс, обнаружил, что одного мальчика дразнят «Мойше-дурачок». На перемене он спросил ребят, почему они его так обзывают.

- Да он и вправду дурачок, господин учитель. Если дать ему большую монету в пять шекелей и маленькую в десять, он выберет пять, потому что думает, что она больше. Вот, смотрите...

Парень достает две монеты и предлагает Мойше выбрать. Тот, как всегда, выбирает пять. Учитель с удивлением спрашивает:

- Почему же ты выбрал монету в пять шекелей, а не в десять?

- Посмотрите, она же больше, господин учитель!

После уроков учитель подошел к Мойше.

- Неужели ты не понимаешь, что пять шекелей больше только по размерам, но на десять шекелей можно купить больше?

- Конечно понимаю, господин учитель.

- Так почему же ты выбираешь пять?

- Потому что, если я выберу десять, они перестанут давать мне деньги!

***

Приходит мужик к врачу, рассказывает:

- Доктор, я совсем замучился. Ложусь спать, а мне кажется, что под кроватью кто-то есть. Лезу под кровать, смотрю внимательно и тут чую, что кто-то на моей кровати лежит. Вылезаю из-под кровати, наверху никого нет, ложусь, чувствую - все-таки кто-то есть под кроватью. А когда снова лезу под кровать, мне кажется, что сверху кто-то есть. И так всю ночь.

- Да, - говорит врач - это будет так сложный синдром. Будем вас интенсивно лечить, месидя два-три. Берем мы, правда, дорого, но, скорей всего, вылечим.

- Ладно, - говорит мужик, - подумаю.

И больше не пришел. Через месяц его врач случайно на улице встречает, спрашивает, как дела. Тот говорит:

- А меня сосед за бутылку вылечил.

- Это как?

- Да выпили мы с ним, он мне и говорит - отпили ты на хрен ножки у кровати.

***

Ну почему современные технологии одновременно позволяют производить банки для пива, которые не разлагаются на свалке за 100 лет, и кузова автомобилей, которые гниют за 3 — 4 года?

***

Мой сосед по даче занимается установкой входных дверей, у него старых железных просто море, он из них забор соорудил. Теперь у него любимое занятие - смотреть, как гости к нему сначала попытаться, а потом - выйти.

***

Стою у подъезда, подходит парень:

- Сигаретки не будет?

Дала ему сигарету.

- А зажигалки?

Протягиваю ему зажигалку. Он в шутку так:

- Ещё поди и жвачка есть?..

Достаю из сумочки пластинку «Дирола» со словами:

- Я волшебница, а ты так глупо потратил все три желания...

ЭТО ИНТЕРЕСНО

Каким образом добывают себе пищу фриганы, отрицающие товарно-денежные отношения и жажду потребления?

С середины 1990-х годов в Европе и Северной Америке зародилось движение фриганов — людей, которые отрицают современную экономическую систему и лежачую в её основе жажду потребления, а пищу находят на свалках и в мусорных контейнерах. Само слово «фриган» является производным от «бесплатно» и «веган», так как большинство фриганов придерживаются веганской диеты. Их добыча — в основном свежая или нетронутая пища, которую в развитых странах выбрасывают

в больших количествах как обычные семьи, так и супермаркеты, если, к примеру, единица товара из партии оказалась некондиционной. Также на свалках фриганы зачастую находят новую или б/у одежду и домашнюю утварь, которую в случае ненужности могут обменивать на блошиных рынках на другие вещи без участия денег.

Какое изначальное значение имело слово «идиот» у древних греков?

Слово «идиот» имеет греческое происхождение, изначально оно служило обозначением человека, который не интересуется политикой. Когда в Афинах на-

чала развиваться демократия, ораторы стали употреблять это слово в презрительном контексте, подразумевая, что идиоты поступают так не просто из личных предпочтений, а от недостатка ума. Таким образом слово «идиот» постепенно приобрело современное значение.

Какие сходные по звучанию слова из славянских языков имеют противоположные значения?

Энантиосемия — это термин для обозначения ситуации, когда одно слово имеет два противоположных значения. Например, во фразе «прослушать лекцию» глагол «прослушать» можно понять как «воспринять», так и «отвлечься и не услышать».

Существует и межъязыковая энантиосемия, которая довольно часто проявляется в славянских языках. Польское uroda означает «красота», woń — «запах, аромат», zapominać — «забывать»; в переводе с чешского čerstvý значит «свежий», potraviny — «продукты», ovoce — «фрукты», pozor! — «внимание!», úžasný — «восхитительный»; сербское «вредность» переводится как «ценность», а «понос» — «гордость».

Название какой фигуры речи само по себе является этой фигурой речи?

Оксюморон — это фигура речи, в которой намеренно соединяются два слова с противоположным значением для создания стилистического эффекта, например, «живой труп» или «обыкновенное чудо». Слово «оксюморон» само по себе является оксюморном, потому что оно образовано от греческих корней ὀξύς («проницательный») и μωρός («тупой»). Иначе говоря, оксюморон можно перевести примерно как «умная глупость».

Что немецкие мужчины метафорично называют кормом дракона?

В немецком языке существует слово Drachenfutter, что буквально переводится как «корм дракона». Этим термином немецкие мужья называют подарок своей жене — коробку конфет или букет цветов — который они вынуждены преподнести, провинившись в чём-нибудь, например, возвращаясь поздно домой пьяным.

Gismeteo прогноз погоды	25.10	26.10	27.10	28.10	29.10	30.10	31.10	01.11	02.11	03.11	04.11	05.11
	ЧТ	ПТ	СБ	ВС	ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	ВС	ПН
Облачность												
Осадки												
Температура днем °С	-10°	-12°	-15°	-11°	-7°	-18°	-4°	0°	-1°	-3°	-12°	-14°
Температура ночью °С	-14°	-16°	-21°	-5°	-22°	-15°	-2°	-9°	-8°	-12°	-18°	-21°
Давл. мм рт. ст.	749	755	765	760	754	765	765	762	758	755	758	760
Влажность %	82	79	73	78	85	76	96	94	95	95	98	97
Ветер м/сек												
	СВ	З	Ш	СВ	Ю	ЮВ	В	В	В	Ш	З	ЮЗ

Понедельник, 29 октября
05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00 Новости
09.05, 13.50 Женский журнал
09.15 Жить здорово! 12+

16+
18.00 Вечерние Новости
18.50 Давай поженимся! 16+

12.50 Дешево и сердито
14.00 Другие новости
14.25 Понять. Простить 12+

бимая!
08.20 М/с "Джейк и пираты
Нетландии"
08.50 М/с "Смешарики.
Новые приключения"

РОССИЯ 1
Понедельник, 29 октября
05.00 Утро России
09.00 1000 мелочей
09.45 О самом главном

14.50 Т/с "Ефросинья.
Таёжная любовь"
15.45 Т/с "Кровинушка"
17.50 Т/с "Всегда говори
"всегда"-5" 12+

Вести-Москва
11.50 Т/с "Тайны следствия" 12+

16+
Суббота, 3 ноября
04.40 Х/ф "За витриной
универмага"

Понедельник, 29 октября
11.00, 13.40 Все включено 16+

15.10 Х/ф "Крах" 16+
17.10 Наука 2.0. Большой скачок

уничтожить. Операция "Китайская шкатулка" 16+

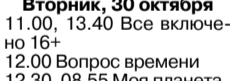
НБК САХА
29 октября, понедельник
06:00 «Геван»: Культурное наследие народов Севера в документах 6+

09:15 «Пропеллер»
09:30 «Мой спорт» 6+
10:00 «Гид по миру»

грама 12+
14:00 «Как сказал Джим» сериал 16+

18:30 «Кунчээн»: Эркээйи
18:45 «Отчий дом»

ном» 12+
09:45 «Гид по миру»

Понедельник, 29 октября
11.00, 13.40 Все включено 16+

15.10 Х/ф "Крах" 16+
17.10 Наука 2.0. Большой скачок

уничтожить. Операция "Китайская шкатулка" 16+

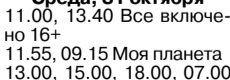
НБК САХА
29 октября, понедельник
06:00 «Геван»: Культурное наследие народов Севера в документах 6+

09:15 «Пропеллер»
09:30 «Мой спорт» 6+
10:00 «Гид по миру»

грама 12+
14:00 «Как сказал Джим» сериал 16+

18:30 «Кунчээн»: Эркээйи
18:45 «Отчий дом»

ном» 12+
09:45 «Гид по миру»

Понедельник, 29 октября
11.00, 13.40 Все включено 16+

15.10 Х/ф "Крах" 16+
17.10 Наука 2.0. Большой скачок

уничтожить. Операция "Китайская шкатулка" 16+

НБК САХА
29 октября, понедельник
06:00 «Геван»: Культурное наследие народов Севера в документах 6+

09:15 «Пропеллер»
09:30 «Мой спорт» 6+
10:00 «Гид по миру»

грама 12+
14:00 «Как сказал Джим» сериал 16+

18:30 «Кунчээн»: Эркээйи
18:45 «Отчий дом»

ном» 12+
09:45 «Гид по миру»

БИЛЭРИИЛЭР

Утвержден распоряжением главы МО «Ленский наслег» от «11» октября 2012 г. №01-08-542
Расписание движения внутриселовского маршрутного автобуса с. Намцы

№	Остановка	Утро		Вечер	
		8.00	9.00	17.00	18.00
1	АЗС	8.00	9.00	17.00	18.00
2	ЖКХ	8.02	9.02	17.02	18.02
3	Сельхозхимия	8.04	9.04	17.04	18.04
4	Базовая	8.07	9.07	17.07	18.07
5	Ст. Платонова	8.09	9.09	17.09	18.09
6	Детсад №7	8.11	9.11	17.11	18.11
7	Начальная школа	8.14	9.14	17.14	18.14
8	Почта	8.16	9.16	17.16	18.16
9	Ленагаз	8.18	9.18	17.18	18.18
10	Педагогический	8.23	9.23	17.23	18.23
11	Дадар 1	8.25	9.25	17.25	18.25
12	Дадар 2	8.27	9.27	17.27	18.27
13	Пост ГИБДД	Стоянка	Стоянка	Стоянка	Стоянка
14	Дадар 2	8.32	9.32	17.32	18.32
15	Дадар 1	8.34	9.34	17.34	18.34
16	Педагогический	8.36	9.36	17.36	18.36
17	Ленагаз	8.41	9.41	17.41	18.41
18	Почта	8.43	9.43	17.43	18.43
19	Начальная школа	8.45	9.45	17.45	18.45
20	Детсад №7	8.48	9.48	17.48	18.48
21	Ст. Платонова	8.50	9.50	17.50	18.50
22	Базовая	8.52	9.52	17.52	18.52
23	Сельхозхимия	8.55	9.55	17.55	18.55
24	ЖКХ	8.57	9.57	17.57	18.57
25	АЗС	Стоянка	Стоянка	Стоянка	Стоянка

ИЗВЕЩЕНИЕ

В соответствии с Земельным кодексом Российской Федерации, информируем о предоставлении в аренду земельных участков из земель населенных пунктов, по адресу:

* Хамагаттинский наслег, с. Крест-Кытыл, ул. И.Л. Еремеева, 9 площадью 1820 кв.м под разрешенное использование: ЛПХ (приусадебный участок).

* Хамагаттинский наслег, с. Крест-Кытыл, ул. Березовая, 1/3 площадью 3000 кв.м под разрешенное использование: ЛПХ (приусадебный участок).

* Хамагаттинский наслег, с. Крест-Кытыл, ул. И.Л. Еремеева, 12/2 площадью 300 кв.м для использования под производственный объект.

За справками обращаться в администрации соответствующих наслегов

Главный специалист КУМИ САВВИНОВА М.Л.

ИЗВЕЩЕНИЕ

В соответствии с Земельным кодексом Российской Федерации, информируем о предоставлении в аренду земельных участков из земель населенных пунктов, по адресу:

* Ленский наслег, с. Намцы, ул. М. Аммосова, д. 49, корп. 3 площадью 650 кв.м под разрешенное использование: ЛПХ (подсобное хозяйство).

За справками обращаться в администрации соответствующих наслегов

Комитет по управлению муниципальным имуществом МО «Намский улус»

ИЗВЕЩЕНИЕ

В соответствии с Земельным кодексом Российской Федерации, информируем о предоставлении в аренду земельных участков из земель населенных пунктов, по адресу:

* Ленский наслег, с. Намцы, ул. Мыхама, 11 площадью 1500 кв.м под разрешенное использование: ИЖС

За справками обращаться в администрации соответствующих наслегов

Главный специалист КУМИ САВВИНОВА М.Л.

ИЗВЕЩЕНИЕ

В соответствии с Земельным кодексом Российской Федерации, информируем о предоставлении в аренду земельных участков из земель населенных пунктов, по адресу:

* Хамагаттинский наслег, с. Крест-Кытыл, ул. Суздальская, 33, корп. 3 площадью 2000 кв.м под разрешенное использование: ЛПХ (приусадебный участок).

За справками обращаться в администрации соответствующих наслегов

Главный специалист КУМИ САВВИНОВА М.Л.

ИЗВЕЩЕНИЕ

В соответствии с Земельным кодексом Российской Федерации, информируем о предоставлении в аренду земельных участков из земель населенных пунктов, по адресу:

* Хамагаттинский наслег, с. Крест-Кытыл, ул. Ф. Петрова, 1, площадью 1813 кв.м под разрешенное использование: ЛПХ (приусадебный участок).

* Хамагаттинский наслег, с. Крест-Кытыл, ул. Ф.В. Сидоровой, 9, площадью 1813 кв.м под разрешенное использование: ЛПХ (приусадебный участок).

* Хамагаттинский наслег, с. Крест-Кытыл, ул. М.К. Аммосова, 24, площадью 1800 кв.м под разрешенное использование: ЛПХ (приусадебный участок).

* Хамагаттинский наслег, с. Крест-Кытыл, ул. И.Л. Еремеева, 12, площадью 1820 кв.м под разрешенное использование: ЛПХ (приусадебный участок).

* Хамагаттинский наслег, с. Крест-Кытыл, И.Л. Еремеева, 14, площадью 1980 кв.м под разрешенное использование: ЛПХ (приусадебный участок).

* Хамагаттинский наслег, с. Крест-Кытыл, ул. Сидоровой, 9, корп. 1 площадью 1813 кв.м под разрешенное использование: ЛПХ (приусадебный участок).

* Хамагаттинский наслег, с. Крест-Кытыл, ул. Г.П. Авксентьевой, 31, корп. 1 площадью 2000 кв.м под разрешенное использование: ЛПХ (приусадебный участок).

* Хамагаттинский наслег, с. Крест-Кытыл, ул. Новая, 2, площадью 1650 кв.м под разрешенное использование: ЛПХ (приусадебный участок).

* Ленский наслег, с. Намцы, ул. Новобольничная, 1, корп. 8 площадью 1200 кв.м под разрешенное ис-

пользование: ЛПХ (подсобное хозяйство).

За справками обращаться в администрации соответствующих наслегов.

Главный специалист КУМИ САВВИНОВА М.Л.

СВЕДЕНИЯ

об исполнении бюджета, сведения о численности муниципальных служащих за 9 месяцев 2012 года:

Исполнение бюджета МО «Маймагинский наслег»

составило:

по доходам 5 703 600,24 руб., или 87,2% от уточненного объема (6 539 153,00 руб.);

по расходам 4 599 415,96 руб., или 65,9% от уточненного объема (6 972 353,00 руб.).

Численность муниципальных служащих администрации МО «Маймагинский наслег» — 3 (три) человека.

Глава наслега А.И. ЕГОРОВ

«Сведения об исполнении бюджета, сведения о численности муниципальных служащих за 3 квартала 2012 г.»

Доходы бюджета МО «Партизанский наслег» из запланированных утвержденных бюджетных назначений 17 304 302 рубля (семнадцать миллионов триста четыре тысячи триста два рубля), исполнено (поступление в бюджет) 13 816 502 (тринадцать миллионов восемьсот шестнадцать тысяч пятьсот два рубля). План выполнения составил 79,83%. Израсходовано по статьям всего 14 071 500 (четырнадцать миллионов семьдесят одна тысяча пятьсот рублей). Дефицит составил -255 000 рублей (двести пятьдесят пять тысяч рублей).

Численность муниципальных служащих администрации МО «Партизанский наслег» - 4 (четыре) человека.

Глава МО «Партизанский наслег» Зырянов А.Н.

СВЕДЕНИЕ

об исполнении бюджета, о численности муниципальных выборных должностей, муниципальных служащих и работников муниципальных учреждений МО «Хамагаттинский наслег»

За 9 месяцев 2012 года исполнение бюджета МО «Хамагаттинский наслег» составило:

по доходам в сумме 22 136 713,49 руб., что составляет 88% от уточненного годового плана по доходам, по расходам в сумме 18 020 258,04 руб., на 01 октября 2012 г. дефицит бюджета 537 089,45 руб.,

численность муниципальных служащих администрации МО «Хамагаттинский наслег» составляет 6 человек, затраты на денежное содержание муниципальных служащих 2 640 975,21 руб.

Глава МО «Хамагаттинский наслег» И.Н. МАКСИМОВ

ООО «Намская типография предоставляет широкий спектр полиграфических услуг — от разработки дизайн-макетов до офсетной печати и постпечатной обработки. Наш профиль — печать журналов, каталогов, книг, визиток, листовок, буклетов, приглашений, открыток и др., календари — квартальные, перекидные, настольные и др.; изготовление различной сувенирной бумажно-беловой продукции — папок, папок, коробок для дисков, и пр. Изготавливаем баннеры, стенды, таблички, вывески, флаги и разную другую наружную и интерьерную рекламу. А также делаем термоперенос на ткань (футболки, спец. одежды, скатерти и др.). Современные технологии в дорецептивной подготовке, офсетной печати, переплете позволяют получить нашим клиентам высокое качество и своевременность выполнения. Ждем вас по адресу: с. Намцы, ул. Ленская, 85, конт. тел.: 42-3-53, 41-2-06, 89141007038, 89142969624

УВАЖАЕМЫЕ ЖИТЕЛИ И ГОСТИ с. НАМЦЫ!

Такси «Кэскил» переходит на круглосуточный режим работы по селу Намцы. Тариф — 100 руб., пенсионеры, школьники, студенты — 80 руб., при предъявлении пяти визиток — 6-ая поездка бесплатно. Хамагатта, Апаны — 200 руб., Кр. Деревня, Гр. Берег, Никольцы — 250 руб., Ветюн, Партизан — 400 руб., 1 Хомустах — 500 руб., Модут — 600 руб., Едейцы, Хатырык — 800 руб., Маймага — 1000 руб., г. Якутск, Тюбя — 2000 руб., Искра — 1000 руб., Таствах — 2000 руб.

Тел. 43-000, 89841127254, 89245680345

Намская центральная баня работает по прежнему режиму с четверга по воскресенье. Четверг-пятница — с 11.00 ч. до 20.00 ч. (касса работает до 19.00). Суббота-воскресенье — с 11.00 ч. до 21.00 ч. (касса работает до 20.00 ч.). Взрослый билет — 150 руб., льготный (ветераны ВОВ, инвалиды I, II гр.) — 100 руб., льготный (почетные граждане, матери героини) — 110 руб. Детям до 3-х лет бесплатно, детский (школьный) — 75 руб., детский (дошкольный) — 35 руб.

Бригада квалифицированных рабочих со своей техникой и оборудованием выполнит любые бетонные работы по устройству ленточных фундаментов (под строительство жилых домов), проездов, площадок, тротуаров из своего материала и материала заказчика.

Тел. 89142270622

К сведению записавшихся на курсы водителей транспортных средств категории «В» — занятия начинаются с 1 ноября 2012 г. с 18 часов. Проводится запись желающих на курсы по подготовке водителей транспортных средств категории «В», «С», «Е», «Д».

За справками обращаться по адресу: с. Намцы, ул. И. Винокурова, 15, тел. 41-2-24

НТШ ДОСААФ

Администрация МО «Ленский наслег» сообщает, что в связи с участились случаями нападения собак на людей убедительно просим жителей с. Намцы привязать своих собак и держать под контролем. В случае нападения собак, хозяйка будет привлекаться к административным мерам.

УБЫРЭХ ТЫПТАР

Күндү дьүөгэбитин ЛЕНА ИЛЬИНИЧНА ИЛЬИНАНЫ «Российской Федерация доруубуйа харыстабылын туйгуна» үрдүк аат ингериллэбитинэн итиитик-истинник ис сүрэхпититтэн эбэрдэлиит!

Баҕарабыт баҕа санаа бастынын, үтүө санаа үтүмэнин, толкуйдаабытын тобулла, санаабытын сатана турдун, сыралаах үлэг куруук ситиһиллээх буоллун, эдэрдии эрчимин элэйбэтин, сайаҕас санаан саппаҕырабытын, дьэ эбэрдэһүүн доруубуйаны, дьоллоох олобу.

Анастасия Захарова, Ирина Гурьева, Светлана Новгородова, Екатерина Губская, Анастасия Чиркова

Оҕо сааспыт аргыһын, эдэр сааспыт дьүөгэтин, бииргэ үөрэммит үөлээннээхпитин КЛАРА МИХАЙЛОВНА ПОНОМАРЕВАНЫ олобун орто омурҕанын туолбут күнүнүнэн итиитик-истинник эбэрдэлээн туран, баҕарыа этибит: хахсаат тыалга хаарыйтарбат доруубуйаны, дьылга-хонукка бэриммэт эрчими, дьэ эбэрдэһүүн сүрдүк халлааны, дьолу-саргыны.

Бииргэ үөрэммит табаарыстарын

Күндү тапталлаах кэргэммин, күн күбэй хотун ийэбитин, эйэбэс эбэбитин, Үөдэй нэһилигин олохтообун ВАЛЕНТИНА ЭДУАРДОВНА ЯКОВЛЕВАНЫ үйэ аңардаах үбүлүөйүнүн, дьонунмааны алгыстаах күнүнүнэн ис сүрэхтэн тахсар истин ийэбитин тиэрдэбит, эйэбэс эбэрдэбитин аныбыт.

Ийэли иһирэх сьһыангынан, сайдам-сайаҕас санаабынан оҕо аймах итиитигэр 19 сүл устата үтүө суобастаахтык үлэлээн, иитэччи үрдүк аатын чиэстээхтик өрө тутан, үгүс ыччаты олох киэн аартыгар сирдээтин. Инникитин даҕаны кэрэ эйгэ энгэрдээх, үтүө иити өрүттээх үлүскэн үлэн түмүгэ сүргэтин көтөхтүн, үөрүүгүн үрдэттин!

Үс оһону улаатыннарар, сиэнэригн бүүбөйдөһөн үтүө кэргэн, иһирэх ийэ, истин эбэ аатын ылан өрүү бу курдук сүбэ-ама биэрэ, үөрө-көтө сылдьаргар, биһиги ортобугулар дьол-соргу суолланан, алгыс аартыктанан уһундук олоһорго баҕарабыт. Аймах дьонун ыгыктабылын ылан, билэр дьонун биһирэбилин истэн, оҕолорун сылаас тапталларынан, сиэнэригн миннигыс мичээрдинэн санаан сандаардын, үйгэ уһаатын! Күүстээх санаан олоххо тирэх буола турдун дьэ баҕа санаабыт бастынын, ыра санаабыт үтүөгүн Эйиэхэ аныбыт. Биһиги туспутугар ахсаабат кыһамныын, болҕомтон, үтүө сүбөн иһин барҕа махталбытын тиэрдэбит!

Эбэрдэни кытары кэргэниг Иван Дмитриевич, кыргыттарын Розалия, Эдуара, уолун Ваня, күтүөттэриг Артур, Олег, сиэнэриг Валентин, Виолетта, Каролина, Эдик

Поздравляем ИЛЬИНУ ЛЕНУ ИЛЬИНИЧНУ, начальника ТОТУ Роспотребнадзора по РС(Я) в Намском улусе, с награждением нагрудным знаком «Отличник здравоохранения Российской Федерации»!

*Просто замечательно, что рядом
Такие люди на планете есть!
И поздравление с получением награды
Звучит сегодня в вашу честь!
Не останутся отныне без внимания
Ваш честный труд, достойные дела!
За все, сейчас, примите поздравление!
Вам — уважение, почет и похвала!*

Администрация и коллектив ГБОУ РС(Я) «Профессиональный лицей № 2»

Убайбар Харатаалаҕа хоһоон.

Ханарыйбыт хааннаах	Уустааххын-удьурдааххын.
Айыы аймах Һыдыааннаах.	Саханы хаатырдар
Арыллар кустугуу	Саханы алгырар
Умайар эн суһумун.	Күүс тыллааххын.
Уруу-Аймах	Үс үйэ олоһор
Билгэ-Билии	Үс үйэ үөстөнэр
Билбит-Көрбүт	Үрэлгэн үүннээх
Билгэ эбиккин.	Үүнэр кэнчээрлээх
Билэриг элбэбин	Үрэт тылын ыңгырар
Көрөрүн-тобулун.	Үүрэр-ыңды тыһыс тыллааххын.
Туоххайыбат куттааххын.	Хоноруйар холоруктуу
Адаардыр ааннааххын.	Этин лабаалы лабыса
Арылхан кустугунуу	тыллааххын.
Суһум ооньуур Куттааххын.	Ураанхайы ураадытар
Халың тыһылы халыһыйар.	Улуу тыллааххын.
Хара тыһылы дьһингийэр	Уулуугу Уйгулуур
Элик эттээххин.	Улуу күүстээххин.
Этэтэр, эттэһит	Уостубуту уматар, уохтуур
Этинг эттээххин.	Сүдү күүстээххин.
Эрилик-Эристиин этэринии	Быстыбыты быһыһыр
Этинг төрүттээххин.	Эстибитэй эйэлиир
Эйэлиир - эрэллиир	Үрүт күүстээххин.
Этинг мастааххын.	Ханарыйар халың хааннааххын.
Ханыһыйар халың аймах	Хаһы тыллааххын.
Халың хахтааххын.	Халың аймах хайыатын
Халы тыһылы хаһыңгырыр	Харалыр хаһы күүстээххин.
Хайы тыһылы хараатыр	Харбыты харыатыр
Хаһыр хахтааххын.	Бөһүтү бөһүтүр
Иниэтэр-иэтэр,	Бүһэр-бөһөйөр күүстээххин,
Илбис тыллааххын.	Бүүс бүтүн эттээххин.
Эһэн түһэр	Бүйүөлүү-үгүөлүүр
Буут буулаҕа	Үрүт күүстээххин.
Саха тыһыны һалгыр	Бүһүтү бүүһүтүр
Саханы ураатыр	Бөһүтү бөһүтүр
Уннары тардар	Бөллөх эттээххин.
Удаҕа күүстээххин.	Эһэлиир-кыһалыр идэлээххин.
Уһуну-киэни ылыктыр	Утууһуну уһугуннарар
Кэнир-гэнир	Улуу күүстээххин.
Саха ыһырааххын.	Саханы харгыһыр һанаалааххын.
Айыһанньык айаатыр	Сах һаһын таһаарар
Атыр атты кистиир	Улуу аналлааххын.
Кир кири кириэтиир	Ураанхай уоттарын уһугуннарар
Кириэс тыллааххын.	Улуу кыһааххын.
Мөһүн-этиг инигэр	Уостубат уйгулуур уохтааххын.
Ини-билии илиэтиир	Улуу тыл иччитин истаһын.
Ирээт эттээххин.	Уоскулаң олоххор туттаһын.
Иһийэр, имэрийэр	Көмүскэс, харыстас һаһаны,
Ис тыһыннааххын.	Сахалы ураатыр дьоннору,
Саха һаһарына һандаллааххын.	Сахалаа, һаһалаа, һаналаа
Ырыһыр-ыһыһыр	Саргылаах һаһаны!
Ындыһааххын.	Ньырбан кыһа Намыһа
Ырытар-ыһыһыр, ыһаһыһыр	Намыһыйар, Ньурбаттан.
Халың-хара төрүттээххин,	

Универмаг оройуонугар Аргунов Валерий Прокопьевич аатыгар права сүттэ...

Куплю прицеп камазовский на самосвал. Тел. 23-3-24, 89247614718

Продаю а/м «Тойота-Кроун» 95 г. вып. двиг. Зл, газ-бензин. Тел. 42-7-22, 89243696263, 89142755318

Продается участок в с. Намцы 15 соток, газ, свет рядом за 250 тыс. руб. Тел. 89142249568

Считать недействительным утерянное удостоверение ветерана труда, выданное на имя Павловой Людмилы Михайловны.

Грузовые перевозки до 2-х тонн по селу, по городу. Тел. 89841160270, 89243661967

КЭРИЭСТЭБИЛЛЭР

Тапталлаах оҕобут, убайбыт, бырааппыт, 2 оҕо тапталлаах аҕата Сивцев Петр Иннокентьевич күн сириттэн суох буолбута...

Биһиги Петябыт кыра эрдэбиттэн күлэ-үөрэ сылдыар оҕо этэ. Ол иһин табаарыстара «Пессо» диэн бразильскай киинэҕэ күлэ-үөрэ сылдыар актер аатын биэрбиттэрэ...

Ситиһилээхтик бүтэрэн баран Покровскайга 1 оскуолаҕа үлэлии барыта. Покровскайга үлэлии сылдьан актыбынай позициятын салҕаабыта. «Булгас өйдөөх учуутал», «ХХ үйэ учуутала»...

Махтанабын биһиги ыарахан куммүтүгэр күүс-көмө буолбут Сивцев Егор Петровичка, Олесов Ньургунга, Сивцева Александр Егоровнаҕа, Аргуновтарга, Гуляевтарга, Петя табаарыстарыгар...

Бары махталы кытта Сивцевтар, Акимовтар дьиэ кэргэттэрэ

Күндү киһибит, тапталлаах кэргэним, амарах аҕабыт, үгүс сиэн эһээтэ, үлэ ветерана Жирков Гаврил Федотович орто дойдуттан барбыта бу дьыл сэттиннэ...

Гаврил Федотович 1942 сыл сэттиннэ 12 күнүгэр Уус-Майа оройуонугар Минор бөһүөлөгэр күн сирин көрбүтэ. Кини Нам Таастаабыттан төрүттээх Федот Гаврильевич уонна Горнай улуунун 2-с Одуруттан төрүттээх Мария Ивановна Жирковтар соҕотох оҕолоро...

сааһыгар тыа хаһаайыстыбатын механизациятын училищетыгар тракторист-комбайнер идэтигэр үөрэнэн «Нам» совхозка тракториһынан саҕалаабыта. 1970 сылтан 6 ыйдаах суоппар курсун бүтэрэн 30-ча сыл «Нам» совхозка үтүө суобастаахтык үлэлээбитэ...

Гаврил Федотович күргүмнээх үлэтин быһыгар нэһилиэтин, оройуонун общественнай олобор көхтөөхтүк кытара. Кэккэ сылларга нэһилиэк сөбүөтүн депутатынан талыллан үлэлээбитэ. Аҕабыт айылҕаттан бэйэтин кыанар, атаҕар кыахтаах буолан 1966 с. оройуонга сахалы атах оонньууларыгар 3-с миэстэни ылбыта...

Кэргэнэ, оҕолоро, сиэннэрэ, кийииттэрэ

Доворбут Никифоров Анатолий Ильич ыарахан ыарыытан күн сириттэн барбыта алтынны 27 күнүгэр биер сылын туолар.

Толя 1957 сыл ыам ыйын 27 күнүгэр Степанида, Илья Никифоровтарга дьиэ кэргэттэригэр

төрдүс оҕонон күн сирин көрбүтэ. Эдьийи Августина, убайа Кеша үрдүк үөрөһү батыйан, онтон үлэлии-хамсыы, ыраабынан тэлэһийэ сылдыар буоланнар...

Толя ийэтин, аҕатын, эдьийи Нюта тапталларынан угуттанан дьоллоох оҕо сааһа Мүрү алааһын киэн нэлэмэн күөлүгэр, Бороҕонно ааспыта. Оскуолаҕа үөрэнэр сылларытан Толя ыллыыр, дуобаттыыр, хоһоон айар дьовурдара арыллан барытара...

Бэйэтэ хоһоон айарга холоноро. Хоһоонорун тиһигэ «Ленинскэй тэрийээччи» хаһыакка балаһанан тахсыбытааҕа. Дойдугулар ытык иһин төлөөн, армияга икки сыл толору сулуспалаан кэлэн баран, ыал буолар баҕаттан сүүрэн-көтөн, дьоно олобурт уһайбаларыгар киэн-куон дьиэ туттубута...

Толя оҕолоруттан Ваняттан, Күннэйтэн күнэһи тахсара, олус үөрэ-көтө сылдыра. 2 саастаах Күннэйэ сүрүөһүн ыалдыра биллэн Новосибирскайга операциялаппытара даҕаны, ол туһалаабатыа. Кыһын сүтэрбиттэн Толя олус хараастыбыта, иньэ гынан кыыс оҕону иитэ ылбытара...

Дьону кытта уопсай тылы булар дьовурдаах, элэккэй-сайаҕас майгылаах, үгүс элбэх атастаах-довордоох Толя биһиги өйбүтүгэр-санаабытыгар өрүү баар буолуоҕа. Довотторо Петр Окоемов, Петр Трифонов, Михаил Ушницкай

«ТУЙМААДА» ХАҢЫАККА СУРУТУН!

Бар дьонго аналлаах дьинг көңүл, тутулуҕа суох «Туймаада» хаһыакка кэлэр 2013 сыл бастакы ангарыгар сурутуу почта бары отделениеларыгар ытыллар.

Баар чаччыны хайдах баарынан сырдатарынан, көннөрү киһи бүччүм санаатын аһаҕастык дьонго тиэрдэринэн аҕааччылар итэҕэлэрин ылбыт «ТУЙМААДА» хаһыат кэлэр сылга өссө сонун, интэриһинэй буолара күүтүллэр.

Толкуйдатар, сороҕор соһутар, сөхтөрөр, ардыгар аралдьытар, көннүүрдэр рубрикалар тиһигин быспакка тахсыахтара: «Политика», «Экономика», «Төрүт үгэс», «Эйгэ», «Олох көстүүлэрэ», «Тус санаа», «Баай Байанай», «Иччи», «Таптал таабырына», «Дэриэбинэ мучумааннара» уо.д.а.

Иккис сылын «ТУЙМААДА» хаһыакка сурутуу сүрүн бириһиэ — СҮҮС тыһыынча солкуобай! Ону таһынан улахан аныгы телевизор, суотабай телефон уо.д.а. сыаналаах бириистэр оонньонуохтара.

Бука барыгытын «ТУЙМААДА» хаһыакка көхтөөхтүк сурутарыгыгар ынҕырабыт.

«ТУЙМААДАҕА» суруттарыан — олобу атын хараххынан көрүөн.

РЕДАКЦИЯ

Table with multiple columns containing names and biographical information of various individuals, including mentions of military service and awards.

Редактор В.Г. КАСЬЯНОВ

ОТДЕЛЛАР: информация, сурук, төрүт культура — 41496; бухгалтерия — 41141; факс — 41141; редакционной-издательской ситим — 41332

Тэрийэн таһаарааччылар: СР Правительствота, «Нам улуунун «Энсиэли» хаһыат редакцията» автономнай учреждениэ. Сибээс, информационнай технологиялар уонна маассабай коммуникациялар эйгэлэригэр кэтээн көрүүгэ Федеральной сулуусна СР управлениетыгар 2012 с. олунньу 7 күнүгэр регистрацияламмыт нүөмэрэ — ПИ №ТУ14-0216.

Сурукка ааккытын-суолугутун, үлэтигин, дьиэбит аадырыһын чопчу ыйыҥ. Редакцияҕа кирибит суруктар төннөрүлүбүттэр. Автор этэрэ хаһыат санаатынныын мэлдьи биер буолбат.

«ЭНСИЭЛИ» - Нам улуунун хаһыата.

678380, Саха Республиката, Нам улууна, Нам сэл., Заложнай уул. 4. E-mail: Namtsy41141@mail.ru; editor@namtsy.sakha.ru

«Энсиэли» хаһыат РИС талылынна, таһылынна уонна бэчээттири сыһар бэчээттэннэ. Адырыһа: Нам сэл. Заложная уул. N4 Формата А3. Кээмэй 2,0 бэчээт. лис Көңүл сыананан атылынар Индекс — 54889. Тираһа — 1740 Бэчээкэ илии баттаньытын графига — 12:00 ч. 26.10.2012 с. Бэчээкэ илии баттанна — 11:20 ч. 26.10.2012 с.